

Logopedia stopień II, semestr 4

1. Procedury lingwistyczne w postępowaniu logopedycznym: dialog i narracja
2. Seminarium magisterskie
3. Andragogika
4. Dykcja
5. Technika mówienia
6. Rehabilitacja głosu i mowy osób laryngektomowanych
7. Rehabilitacja głosu osób po laryngektomii całkowitej
8. Zaburzenia komunikacji w chorobach otępiennych
9. Programy wspomagania zdrowienia osób z zaburzeniami sprzężonymi
10. Dietetyka a zaburzenia rozwoju komunikacji
11. Praktyczne śródroczne warsztaty zawodowe w Studenckiej Poradni Logopedycznej UPH
12. Praktyka zawodowa śródroczna logopedyczna zaburzeń mowy towarzyszącym chorobom neurologicznym osób w wieku senioralnym
13. Zaburzenia otępienne w schorzeniach neurologicznych – postępowanie logopedyczne
14. Zaburzenia słuchu i głosu u osób w wieku senioralnym
15. Zaburzenia emisji głosu i techniki mówienia osób w wieku senioralnym
16. Diagnoza różnicowa zaburzeń komunikacji w otępieniach
17. Diagnoza różnicowa zaburzeń komunikacji w afazji
18. Programowanie postępowania neurologopedycznego
19. Programowanie postępowania w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka
20. Zaburzenia orofacjalne a odruchy prymarne – postępowanie neurologopedyczne
21. Karmienie kliniczne
22. Neonatologia
23. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka
24. Praktyka zawodowa ciągła neurologopedyczna/ gerontologopedyczna w ośrodkach logopedycznych/ placówkach opiekuńczo-wychowawczych i medycznych świadczących terapię osobom z zaburzeniami mowy spowodowanymi uszkodzeniami OUN

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Procedury lingwistyczne w postępowaniu logopedycznym: dialog i narracja
Nazwa w języku angielskim:		Linguistic procedures in speech therapy proceedings: dialogue and narration
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. UPH
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Marta Krakowiak
Założenia i cele przedmiotu:		Pogłębienie wiedzy na temat lingwistycznych metod diagnozowania logopedycznego.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Student ma świadomość, iż narracja jako narzędzie pozwala na ocenę możliwości poznawczych człowieka.	K_W05
W_02	Student odróżnia opowiadanie od opisu i zna ich komponenty.	K_W04
W_03	Student zna strukturę dialogu, poszczególne elementy wymiany.	K_W08
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Student wykorzystuje wiedzę na temat poszczególnych elementów dialogu w diagnozowaniu logopedycznym.	K_U01
U_02	Student umie przeprowadzić badanie możliwości poznawczych i językowych z wykorzystaniem historyjek obrazkowych.	K_U03
U_03	Student umiejętnie wykorzystuje różne rodzaje pytań w postępowaniu logopedycznym.	K_U02
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student ma świadomość, że dialog stanowi najważniejszą formę ludzkich zachowań językowych.	K_K05
K_02	Student ma świadomość postępowania zgodnie z zasadami etyki zawodowej i dba o godność pacjenta.	K_K03

Forma i typy zajęć:	Wykład – 15 godzin.
Wymagania wstępne i dodatkowe:	
Wiedza na temat zachowań językowych, roli dialogu i sprawności narracyjnych w postępowaniu logopedycznym.	
Treści modułu kształcenia:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dialog i jego procedury: dialogi zogniskowane i rozproszone; ministruktura dialogu – wymiana; rozmowa jako sekwencja wymian; spójność dialogu; pytanie, jako inicjacja wymiany – typy pytań. 2. Opowiadanie – ciąg następujących po sobie sytuacji odniesienia. Procedury opowiadania: sytuacja odniesienia; linia narracji; struktura tekstu; pejzaż psychiczny; miejsce narratora w tekście. 3. Opis – językowe odzwierciedlenie zjawiska: typy opisów. 4. Struktura opisu sytuacji: generalizacja zdarzeń; przestrzenność ujęta w tekście; prezentatywność zdarzeń. 5. Analiza rozmów i narracji różnych zaburzeń mowy. 	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bokus B., 1991, <i>Tworzenie opowiadań przez dzieci. O linii i polu narracji</i>, Kielce: Wydawnictwo Energeia. 2. Bokus B., 2000, <i>Świat fabuły w narracji dziecięcej</i>, Warszawa: Wydawnictwo Energeia. 3. Grabias S., 2019, <i>Język w zachowaniach społecznych, Podstawy socjolingwistyki i logopedii</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 4. Warchała J., 1992, <i>Dialog potoczny a tekst</i>, Katowice: Uniwersytet Śląski. 	
Literatura dodatkowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Boniecka B., 2000, <i>Struktura i funkcje pytań w języku polskim</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 2. Domagała A., 2007, <i>Zachowania językowe w demencji. Struktura wypowiedzi w chorobie Alzheimera</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 3. Panasiuk J., 2012, <i>Afazja a interakcja. Tekst – metatekst – kontekst</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Wykład, dyskusja, nagrania audiowizualne.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Kolokwium zaliczeniowe.	
Forma i warunki zaliczenia:	
Metody oceny: zaliczenie z oceną, aktywny udział w ćwiczeniach.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do wykładu	7 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia	3 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS
Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia	

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Seminarium magisterskie	
Nazwa w języku angielskim:		Master's seminar	
Język wykładowy:		polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:			logopedia
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):			obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):			drugiego stopnia
Rok studiów:		drugi	
Semestr:		trzeci – czwarty	
Liczba punktów ECTS:		10 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni	
Założenia i cele przedmiotu:		Pogłębienie wiedzy na temat diagnozowania, programowania i prowadzenia terapii logopedycznej. Przygotowanie przez studenta pracy dyplomowej w zakresie logopedii.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA		Symbol efektu kierunkowego
W_01	Zna najważniejsze opracowania oraz dysponuje wiedzą na temat metodologii badawczych.		K_W06
W_05	Ma poszerzoną wiedzę o nowych osiągnięciach w zakresie wybranej specjalizacji dyplomowej.		K_W14
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI		Symbol efektu kierunkowego
U_01	Ma wyższe niż przeciętne umiejętności posługiwania się nowoczesnymi mediami komunikacyjnymi, potrafi wyszukiwać, gromadzić, analizować i interpretować materiał badawczy.		K_U06, K_U16
U_02	Ma umiejętność wyszukiwania informacji bibliograficznych związanych z wybranym problemem badawczym.		K_U15, K_U17, K_U18
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE		Symbol efektu kierunkowego
K_01	Zna ograniczenia własnej wiedzy i rozumie potrzebę dalszego kształcenia.		K_K01
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia – 30 godzin.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
Rozszerzona wiedza w zakresie nauki o języku, metodologii badań logopedycznych.			
Treści modułu kształcenia:			

1. Wybór tematów prac dyplomowych spośród tematów proponowanych.
2. Planowanie eksperymentu badawczego; założenia, cele, hipotezy, metody badań logopedycznych.
3. Komentarz promotora co do specyfiki merytorycznej seminarium i podjętych na nim tematów. Etapy przygotowywania pracy magisterskiej o charakterze językoznawczym.
4. Gromadzenie bibliografii, źródła bibliografii, zasady dotyczące gromadzenia i analizowania literatury, bazy danych.
5. Koncepcja metodologiczna pracy. Zagadnienie stanu badań.
6. Kompozycja pracy: spis treści, indeksy, aneksy, bibliografia.
7. Prezentowanie materiału językowego w pracy magisterskiej.
8. Praca magisterska jako gatunek stylu naukowego. Cechy stylu naukowego. Błędy stylistyczne.
9. Segmentacja tekstu pracy magisterskiej na rozdziały, podrozdziały, punkty i podpunkty. Funkcje akapitów.
10. Spójność linearna i semantyczna tekstu pracy naukowej: komplementarność rozdziałów.
11. Gromadzenie i indeksowanie materiału językowego na potrzeby danej pracy magisterskiej. Próba interpretacji zebranego materiału językowego pod kątem tematu pracy.
12. Konwencje opisu bibliograficznego oraz konsekwencje wyboru jednej z nich na potrzeby danej pracy magisterskiej.
13. Redagowanie pracy. Prezentowanie na zajęciach poszczególnych rozdziałów pracy. Korekta i autokorekta zredagowanych fragmentów prac magisterskich.

Literatura podstawowa:

1. Bartmiński J. (red.), 2001, *Współczesny język polski*. UMCS, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
2. Grabias S., Kurkowski M. (red.), 2012, *Logopedia. Teoria zaburzeń mowy*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
3. Grabias S., 2019, *Język w zachowaniach społecznych. Podstawy socjolingwistyki i logopedii*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
4. Grucza F., 2007, *Lingwistyka stosowana. Historia, zadania, osiągnięcia*, Warszawa: Wydawnictwo Euro-Edukacja.
5. Woźniak T., Domagała A. (red.), 2007, *Język, interakcja, zaburzenia mowy*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
6. Markowski A., 2005, *Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne*, Warszawa: PWN.
7. Jadacka H., 2005, *Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia*, Warszawa: PWN.
8. Milewski S., Kaczorowska-Bray K. (red.), 2015, *Metodologia badań logopedycznych. Z perspektywy teorii i praktyki*, Gdańsk: Grupa Wydawnicza Harmonia.

Literatura dodatkowa:

1. Czaplewska E., Milewski S. (red.), 2012, *Diagnoza logopedyczna. Podręcznik akademicki*, Gdańsk: GWP.
2. Gałkowski T., Jastrzębowska G. (red.), 2003, *Logopedia. Pytania i odpowiedzi*, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.
3. Grabias S., 2011, *Logopedia – nauka o biologicznych uwarunkowaniach języka i zachowań językowych*, [w:] „Logopedia”, t. 39/40, s. 9-34.
4. Grabias S., 2008, *Postępowanie logopedyczne. Diagnoza, programowanie terapii, terapia*, [w:] „Logopedia”, t. 37, s. 13-27.
5. Grabias S., Panasiuk J., Woźniak T. (red.), 2015, *Logopedia, Standardy postępowania logopedycznego*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
6. Zaśko-Zielińska M., Majewska-Tworek A., Piekot T., 2008, *Sztuka pisania. Przewodnik po tekstach użytkowych*, Warszawa: PWN.
7. Wolański A., 2008, *Edycja tekstów. Praktyczny poradnik*, Warszawa: PWN.
8. „ConversatoriaLinguistica”, t.1-6, Wyd. Akademii Podlaskiej w Siedlcach (od 2007 roku).

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Ćwiczenia umiejętności krytycznego czytania, weryfikowania informacji, efektów eksperymentów badawczych, analiz statystycznych.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Wszystkie efekty kształcenia będą sprawdzane w czasie zajęć, na podstawie przygotowanych konspektów oraz w trakcie prezentowania i omawiania poszczególnych części składowych pracy dyplomowej.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: spełnienie każdego z niżej opisanych wymagań:

- a) przygotowywanie się do zajęć i aktywne w nich uczestnictwo,
- b) przygotowanie konspektu pracy,
- c) przedstawianie poszczególnych elementów pracy dyplomowej,
- d) przygotowanie pracy magisterskiej.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zajęć; gromadzenie materiału językowego, bibliografii, praca własna nad tekstem pracy dyplomowej	180 godzin
Udział w konsultacjach z przedmiotu	40 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	250 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	10 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Andragogika	
Nazwa w języku angielskim:	Andragogy	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Aldona Kocyla-Łukasiewicz	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		
Założenia i cele przedmiotu:	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów ze specyfiką i formami kształcenia dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem pracy z osobami dorosłymi, w tym z niepełnosprawnościami.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
SW_05	Zna uporządkowane pojęcia z zakresu edukacji włączającej osób dorosłych oraz z zakresu diagnozowania, edukacji, terapii i działań pomocowych skierowanych do osób dorosłych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów.	B2.W4;B2.W5;B2.W6
SW_06	Zna znaczenie przygotowania do samokształcenia, pracy nad własnym rozwojem oraz do aktywnego uczestnictwa w rynku pracy; pojęcia rynku edukacyjnego i rynku pracy, drogi rozwoju zawodowego; znaczenie uczenia się przez całe życie.	B2.W3; B2.W4;B2.W5; B2.W6
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
SU_01	Potrafi rozpoznawać i identyfikować style i nurty wychowania w praktyce edukacyjnej i w działaniach opiekuńczo-wychowawczych.	B1.U1; B1.U2; B1.U4
Forma i typy zajęć:	wykład – 15 godzin.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiedza ogólna z zakresu pedagogiki.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Andragogika jako nauka – historia i współczesność. Miejsce andragogiki wśród nauk pedagogicznych. 2. Cele, treści, zasady i metody, organizacja oraz ewaluacja kształcenia dorosłych. Szkolnictwo dla dorosłych. Kurs formą edukacji dorosłych. 		

3. Edukacja osób „trzeciego wieku” – uniwersytety trzeciego wieku. Edukacja na odległość.
4. Problemy andragogiki specjalnej. Kryzysy związane z chorobą oraz procesem starzenia się.
5. Funkcjonowanie osób dorosłych niepełnosprawnych. Kryzysy w sytuacji umierania i śmierci. Pomoc andragogiczna w przezwyciężaniu kryzysów życiowych.
6. Organizacja czasu wolnego, edukacja kulturalna osób dorosłych.
7. Funkcjonowanie dorosłych osób z niepełnosprawnościami (Aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnością. Aktywność kulturalna i sportowa osób z niepełnosprawnością. Udział osób z niepełnosprawnością w życiu obywatelskim. Starzenie się i starość w warunkach długotrwałej niepełnosprawności).

Literatura podstawowa:

1. Aleksander T., 2009, *Andragogika: podręcznik akademicki*, Radom – Kraków: Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji Państwowego Instytutu Badawczego w Radomiu.
2. Knowles M.S., Holton E.F. III, Swanson R.A., 2009, *Edukacja dorosłych, podręcznik akademicki*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
3. Malewski M., 2010, *Od nauczania do uczenia się. O paradygmatycznej zmianie w andragogice*, Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej.
4. Malewski M., 1988, *Teorie andragogiczne*, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
5. Turoś L., 1999, *Andragogika ogólna*, Warszawa: Wydawnictwo Akademickie "Żak".
6. Wujek T. (red.), 1996, *Wprowadzenie do andragogiki*, Radom: Wydawnictwo Instytutu Technologia Eksploatacji.

Literatura dodatkowa:

1. Fabiś A. (red.), 2004, Wyzwania współczesnej edukacji dorosłych, T. 1, *Andragogika jako przedmiot akademicki*, Mysłowice – Zakopane: Górnośląska Wyższa Szkoła Pedagogiczna imienia Kardynała Augusta Hlonda.
2. Juraś-Krawczyk B. (red.), 2007, *Wybrane obszary badawcze andragogiki*, Łódź: Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna.
3. Aleksander T. (red.), 2006, *Teoretyczne i praktyczne aspekty edukacji kulturalnej oraz oświaty dorosłych*, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
4. Matlakiewicz A., Solarczyk-Szwec H., 2009, *Dorośli uczą się inaczej. Andragogiczne podstawy kształcenia ustawicznego*, Toruń: Wydawnictwo Centrum Kształcenia Ustawicznego.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład podający i konwersatoryjny z prezentacją multimedialną.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty będą weryfikowane podczas pisemnego zaliczenia – praca o charakterze problemowym.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie pisemne – praca o charakterze problemowym. Kryteria oceny:

- zgodność treści z tematem,
- samodzielność w ujęciu opisywanej problematyki,
- odniesienie się do problemu określonego w temacie pracy,
- odniesienie się do praktyki pedagogicznej.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach

15 godzin

Konsultacje

2 godz.

Samodzielne przygotowanie się do zajęć

8 godz.

Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Dykcja	
Nazwa w języku angielskim:	Diction	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	3 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr hab. Alina Maciejewska, prof. UPH	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	mgr Ewa Dzieciół	
Założenia i cele przedmiotu:	Student zdobywa umiejętności poprawnej i pewnej artykulacji, wyrazistości mówienia. Umie skorygować własne i cudze błędy i wady wymowy. Poznaje różne typy wymowy w zależności od sytuacji komunikacyjnej. Potrafi interpretować głosowo różne typy tekstów.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student zna relacje między logopedią a innymi dziedzinami, które zajmują się różnymi aspektami badań nad językiem i komunikacją.	K_W01, K_W02
W02	Student rozumie cele i funkcje wychowania i kształcenia językowego, w tym czytania i pisania, w odniesieniu do ich filozoficznych, społeczno-kulturowych, psychologicznych, psycholingwistycznych, biologicznych i medycznych podstaw logopedii.	K_W01, K_W03
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Student umie poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu.	K_U04
U02	Student ma umiejętność oceny mechanizmów przyczynowo-skutkowych dla sprawności językowych i komunikacyjnych.	K_U01, K_U03
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Student ma świadomość potrzeby poznawania nowych wyników badań nad zaburzeniami mowy i nowych metod terapii.	K_K05
Forma i typy zajęć:	Ćwiczenia laboratoryjne – 30 godzin.	

Wymagania wstępne i dodatkowe:	
Znajomość fonetyki, podstaw ortofonii oraz emisji głosu.	
Treści modułu kształcenia:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Mowa jako jeden ze sposobów wyrażania myśli, uczuć, a także środek porozumiewania się – narzędzie komunikacji społecznej. 2. Wymowa a pisownia – współzależności i odrębności. 3. Typy i warianty wymowy polskiej (regionalna, środowiskowa, potoczna, oficjalna, sceniczna) a norma. 4. Poprawna wymowa samogłosek, spółgłosek i ich połączeń (upodobnienia, uproszczenia). 5. Akcent oraz intonacja a wyrażanie sensu i emocji w tekście. 6. Pauza (logiczna, rytmiczna, psychologiczna) a fraza. 7. Praca nad połączeniem emisji, fonacji i artykulacji. 8. Ćwiczenia ortofoniczne – korekta nie płynności mówienia. 9. Ćwiczenia motoryki narządów mowy (różne techniki). 10. Analiza i ocena mowy dziennikarskiej (na przykładzie mediów internetowych). 11. Sztuka interpretacji głosowej tekstu dziennikarskiego. 12. Sztuka interpretacji głosowej tekstu literackiego (interpretacja tekstu, podstawy wersyfikacji i techniki teatralne). 	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Maksymowicz K., 2001, <i>Zestaw ćwiczeń dykcyjnych</i>, [w:] <i>Logopedia – pytania i odpowiedzi</i>, T. Gałkowski, G. Jastrzębowska (red.), Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego. 2. Toczyńska B., 2000, <i>Elementarne ćwiczenia dykcji</i>, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe. 3. Toczyńska B., 1998, <i>Łamańce z dedykacją, czyli makaka ma Kama</i>, Gdańsk: Wydawnictwo Podkova. 	
Literatura dodatkowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kamińska B., Milewski S. (red.), 2016, <i>Logopedia artystyczna</i>, Gdańska: Grupa Wydawnicza Harmonia. 2. Kania J., 1982, <i>Ćwiczenia usprawniające motorykę narządów mowy</i>, [w:] <i>Szkice logopedyczne</i>, Warszawa: WSiP. 3. Oczko M., 2007, <i>Sztuka poprawnej wymowy czyli o bełkotaniu i fałunieniu</i>, Warszawa: Wydawnictwo RM. 4. Pająk J., 2001, <i>Kultura języka – kultura żywego słowa</i>, [w:] <i>Logopedia – pytania i odpowiedzi</i>, T. Gałkowski, G. Jastrzębowska (red.), Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego. 	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Ćwiczenia praktyczne prowadzone metodą warsztatową z zastosowaniem prezentacji multimedialnych. Praktyczne ćwiczenia artykulacyjne oraz ćwiczenia w interpretacji głosowej tekstów.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Praktyczne zadania dykcyjne wykonywane na każdym zajęciach. Wszystkie efekty można zweryfikować na podstawie samodzielnego przygotowania przez studenta tekstu czytanego i wygłaszanego z pamięci.	
Forma i warunki zaliczenia:	
Zaliczenie ustne na podstawie przygotowanych wcześniej samodzielnie dwóch tekstów – czytanego (dziennikarskiego) oraz wygłaszanego (literackiego). Obecność obowiązkowa na każdym zajęciach.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin

Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	25 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia	20 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Technika mówienia
Nazwa w języku angielskim:		Art of speaking
Język wykładowy:		polski
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:		drugi
Semestr:		czwarty
Liczba punktów ECTS:		3 ECTS
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Ewa Dziecioł
Założenia i cele przedmiotu:		Zajęcia warsztatowe, których uczestnicy pracują nad emisją głosu przez ćwiczenia fizyczne, relaksacyjne, oddechowe i fonacyjne. Zyskują oni wiedzę i umiejętności z zakresu emisji i higieny głosu; umiejętności oceny stanu oraz funkcjonowania narządów mowy; rozpoznają nieprawidłowości emisyjne i zaburzenia głosu oraz sposoby ich korygowania u pacjentów z zaburzeniami mowy.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Zna podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy, zasady emisji głosu.	K_W02
W02	Ma niezbędną wiedzę z zakresu zasad bezpieczeństwa własnego i pacjenta, ma pogłębioną wiedzę z zakresu emisji głosu.	K_W13
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Umie poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu.	K_U06
U02	Ma umiejętność oceny mechanizmów przyczynowo-skutkowych dla sprawności językowych i komunikacyjnych.	K_U03
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Ma świadomość potrzeby poznawania nowych wyników badań nad zaburzeniami głosu i nowych metod terapii.	K_K05
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia laboratoryjne – 30 godzin.

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Wstępna ocena audytywna i percepcyjna głosu, znajomość fonetyki i ortofonii.

Treści modułu kształcenia:

1. Akustyczne podstawy głosu. Zjawiska dźwiękowe wywoływane przez aparat głosowy. Budowa, działanie i ocena sprawności narządu głosu, funkcje krtani). Układ oddechowy jako generator dźwięku. Typy oddychania. Rola przepony w oddychaniu. Rezonatory jako amplifikatory dźwięku.
2. Barwa dźwięku. Ogólna charakterystyka głosów męskich i żeńskich. Atakowanie dźwięku i patologie z tym związane. Wybrane zaburzenia głosu i ich etiologia.
3. Podstawowe zasady profilaktyki i higieny głosowej.
4. Metody i przegląd technik pracy nad głosem, oddechem, fonacją, artykulacją.
5. Ćwiczenia przygotowujące do prawidłowej emisji:
 - ćwiczenia fizyczne: rozgrzewające, budzące świadomość roli ciała w tworzeniu głosu, ćwiczenia rozluźniające (techniki relaksacji),
 - ćwiczenia oddechowe: równomierność i siła wydechu, appoggio, wydłużanie fazy wydechowej, najczęstsze błędy w oddychaniu, oddychanie a fonacja i artykulacja,
 - ćwiczenia fonacyjne: ustalanie średnicy głosu dla danej osoby, wyrabianie miękkiego ataku dźwięku, uruchamianie rezonatorów (metody wokalne i teatralne),
 - ćwiczenia artykulacyjne: żuchwy, warg, krtani, języka, podniebienia miękkiego,
 - ćwiczenia słuchu fizjologicznego i fonematycznego.
6. Rezonans a rejestry. Rodzaje rezonansu (głowy i piersiowy). Nosowanie (próba Gutzmana i inne). Ćwiczenia rezonansu głowowego i wyrównujące rejestry.
7. Zasady poprawnej wymowy polskiej. Asymilacje i dysymilacje. Trudności artykulacyjne. Wymowa „modna”. Norma a regionalizmy. Ćwiczenia ortofoniczne. Akcent. Rodzaje nie płynności mówienia.
8. Ćwiczenia oddechowe, emisyjne, artykulacyjne na tekstach (techniki teatralne).

Literatura podstawowa:

1. Ciecierska-Zajdel B., 2020, *Trening głosu. Praktyczny kurs dobrego mówienia*, Warszawa: Samo Sedno.
2. Kamińska B., Milewski S. (red.), 2016, *Logopedia artystyczna*, Gdańsk: Grupa Wydawnicza Harmonia.
3. Tarasiewicz B., 2008, *Mówię i śpiewam świadomie. Podręcznik do nauki emisji głosu*, Kraków: Universitas.
4. Toczyska B., 2016, *Zacznij od samogłoski. Samogłoska w logopedii artystycznej*, Gdańsk: Harmonia.
5. Walencik-Topiłko A., 2011, *Głos jako narzędzie. Materiały do ćwiczeń emisji głosu dla osób pracujących głosem i nad głosem*, Gdańsk: Harmonia.

Literatura dodatkowa:

1. Kamińska B., 2015, *Standard postępowania logopedycznego w logopedii artystycznej*, [w:] S. Grabias, J. Panasiuk, T. Woźniak (red.), *Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego*, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 1145-1156.
2. Kram J., 1981, *Zarys kultury żywego słowa*, Warszawa: WSiP.
3. Oczkoś M., 2010, *Paszczodźwięki. Mały poradnik dla wielkich mówców*, Warszawa: Wydawnictwo RM.
4. Toczyska B., 1997, *Sarabanda w chaszczach. Ćwiczenia samogłosek*, Gdańsk: Harmonia.
5. Pruszewicz A., *Foniatria kliniczna*, Warszawa: PZWL.
6. Walczak M., 1979, *Ćwiczenia artykulacyjne*, Łódź: skrypt PWSTiF.
7. Wysocka M., 2015, *Postępowanie logopedyczne w przypadku osób z czynnościowymi zaburzeniami głosu*, [w:] S. Grabias, J. Panasiuk, T. Woźniak (red.), *Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego*, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 603-623.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Ćwiczenia praktyczne prowadzone metodą warsztatową (wygodny strój, karimata) z zastosowaniem prezentacji multimedialnych. Praktyczne ćwiczenia emisyjne (oddechowe, fonacyjne i artykulacyjne).

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty sprawdzane będą na ustnej prezentacji tekstu mówionego. Student samodzielnie przygotowuje tekst poetycki do wygłoszenia, np. z literatury dziecięcej, bogaty w onomatopaje oraz inne środki eufoniczne.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: samodzielny wybór i wygłoszenie przed grupą (publicznie) tekstu poetyckiego bogatego w eufoniczne środki wyrazu.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	25 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia	20 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Rehabilitacja głosu i mowy osób laryngektomowanych	
Nazwa w języku angielskim:	Voice and speech rehabilitation after total laryngectomy	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Marta Krakowiak	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	mgr Izabella Leńniczuk	
Założenia i cele przedmiotu:	Zdobycie przez studentów wiedzy dotyczącej anatomii i fizjologii krtani, narządów jamy ustnej i gardła przed zabiegiem usunięcia całkowitego krtani i po leczeniu chirurgicznym. Nabycie umiejętności wyboru najlepszej dla danego pacjenta metody rehabilitacji głosu.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student posiada pogłębioną wiedzę w zakresie anatomii narządu głosu, fizjologii procesu głosowego o charakterze czynnościowym i organicznym.	K_W02
W02	Student wykazuje pogłębioną wiedzę w zakresie zaburzeń głosu i mowy u osób po laryngektomiach całkowitych, zna zasady rehabilitacji głosu i mowy po laryngektomii całkowitej.	K_W08
W03	Student zna zasady funkcjonowania sprzętu i aparatury stosowanej w diagnostyce zaburzeń głosu i mowy laryngektomowanych oraz rozumie cel ich zastosowania, zna zasady higieny i pielęgnacja tracheostomii.	K_W05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Student potrafi zaplanować i wdrożyć postępowanie logopedyczne u osób po laryngektomiach całkowitych, prowadzić terapię pacjenta po operacji usunięcia krtani, dobierać metody, formy i środki podczas rehabilitacji głosu i mowy po laryngektomii całkowitej.	K_U11
U02	Student potrafi dokonać analizy obiektywnych wyników parametrów jakości głosu w ocenie stanu narządu fonacyjnego, zaprogramować terapię neurologopedyczną pacjentów po laryngektomii całkowitej, m.in.	K_U03

	zaplanować ćwiczenia głosu i mowy zastępczej (przełykowej), z uwzględnieniem wyników diagnozy neurologopedycznej oraz wyników badań specjalistycznych.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Student ma świadomość obowiązku ciągłego aktualizowania i poszerzania wiedzy z zakresu foniatry i audiologii.	K_K05
Forma i typy zajęć:	ćwiczenia (15 godzin)	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Posiada wiedzę w zakresie anatomii narządu głosu, fizjologii procesu głosowego.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Anatomia i fizjologia krtani. 2. Anatomia i funkcje narządów jamy ustnej oraz gardła. 3. Epidemiologia i etiologia nowotworów krtani. 4. Konsekwencje usunięcia krtani. 5. Rehabilitacja głosu – wykorzystywanie badań kwalifikujących i oceniających predyspozycje pacjenta do wykształcenia mowy przełykowej: videostroboskopia, aparat do wizualizacji graficznej ciśnienia przebiegu rozwarca zwieracza ust przełyku u osób po usunięciu krtani, manualne techniki mięśniowo-powięziowe wpływające na poziom ciśnienia przełykowego po usunięciu krtani. 6. Nauka mowy przełykowej: <ol style="list-style-type: none"> a) wkład układu oddechowego w mówienie, b) implantacja protezy głosowej, c) generatory drgań akustycznych, tzw. laryngofony. 7. Psychospołeczne funkcjonowanie osób po laryngektomii całkowitej. 8. Pielęgnacja rurki tracheotomijnej. 9. Elementy psychoonkologii w terapii logopedycznej osób po laryngektomii. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Hamerlińska-Latecka A., 2014, <i>Trudności w komunikowaniu się osób ze zmianami nowotworowymi w obrębie twarzy</i>, [w:] D. Baczała, J. Bleszyński (red.), <i>Komunikacja w logopedii</i>, Toruń: Wydawnictwo UMK, s. 169–176. 2. Kamuda-Lewtak J., 2012, <i>Typologia zaburzeń mowy w chorobach nowotworowych krtani</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 515–526. 3. Kozłowska M., 2015, <i>Postępowanie logopedyczne w wypadku osób laryngektomowanych</i>, [w:] S. Grabias, J. Panasiuk, T. Woźniak (red.), <i>Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 781–796. 4. Lipiec D., 2008, <i>Głos i mowa osób po laryngektomii</i>, [w:] J. Porayski-Pomsta (red.), <i>Diagnoza i terapia w logopedii</i>, Warszawa: Towarzystwo Kultury Języka Sekcja Logopedyczna, s. 147–160. 5. Sienkiewicz A., Mackiewicz-Nartowicz H., 2012, <i>Rozwój kompleksowej rehabilitacji pacjentów po operacji wycięcia krtani w Polsce</i>, [w:] J. Bleszyński (red.), <i>Medycyna w logopedii</i>, Gdańsk: Harmonia Universalis, s. 149–154. 6. Stecewicz M., Halczyk-Kowalik L., 2015, <i>Postępowanie logopedyczne u osób po wycięciu nowotworu jamy ustnej</i>, [w:] S. Grabias, J. Panasiuk, T. Woźniak (red.), <i>Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 687–726. 7. Szyfter W. (red.), 2012, <i>Nowotwory w otolaryngologii</i>, Poznań: Termedia. 		
Literatura dodatkowa:		

1. Hamerlińska-Latecka A., 2013, *Onkologopedia – o potrzebie utworzenia nowej specjalności w logopedii*, [w:] J. Błęszyński (red.), *Medycyna w logopedii*, Gdańsk: Harmonia Universalis, s. 57–66.
2. Kupnicka D., 2006, *Nowotwory jamy ustnej i gardła środkowego*, [w:] A. Jeziński (red.), *Onkologia dla stomatologów*, Warszawa: PZWL, s. 69–83.
3. Sienkiewicz A., Mackiewicz-Nartowicz H., 2014, *Rehabilitacja głosu i mowy po operacjach krtani*, [w:] S. Milewski, J. Kuczkowski, K. Kaczorowska-Bray (red.), *Biomedyczne podstawy logopedii*, Gdańsk: Harmonia Universalis, s. 227–238.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Prezentacje multimedialne, filmy dydaktyczne, analiza dokumentów i nagrań, dyskusja.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Udział w dyskusji na zajęciach; udzielanie ustnych odpowiedzi obejmujących zagadnienia teoretyczne oraz zadania praktyczne ujęte w treściach przedmiotu; zaliczenie pisemne.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunkiem uzyskania zaliczenia z oceną jest spełnienie każdego z opisanych niżej kryteriów:

- a) przygotowanie do zajęć i aktywność na nich – udział w dyskusjach, analizach przypadków,
- b) zaliczenie kolokwium pisemnego:
 - 0–50% – niedostateczny (2,0),
 - 51–60% – dostateczny (3,0),
 - 61–70% – dostateczny plus (3,5),
 - 71–80% – dobry (4,0),
 - 81–90% – dobry plus (4,5),
 - 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Przygotowanie się do zajęć	5 godzin
Przygotowanie się do kolokwium pisemnego	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Rehabilitacja głosu osób po laryngektomii całkowitej	
Nazwa w języku angielskim:	Voice and speech rehabilitation after total laryngectomy	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Marta Krakowiak	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	mgr Izabella Leńniczuk	
Założenia i cele przedmiotu:	Zdobycie przez studentów wiedzy dotyczącej anatomii i fizjologii krtani, narządów jamy ustnej i gardła przed zabiegiem usunięcia całkowitego krtani i po leczeniu chirurgicznym. Nabycie umiejętności wyboru najlepszej dla danego pacjenta metody rehabilitacji głosu.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student posiada pogłębioną wiedzę w zakresie anatomii narządu głosu, fizjologii procesu głosowego o charakterze czynnościowym i organicznym.	K_W02
W02	Student wykazuje pogłębioną wiedzę w zakresie zaburzeń głosu i mowy u osób po laryngektomiach całkowitych, zna zasady rehabilitacji głosu i mowy po laryngektomii całkowitej.	K_W08
W03	Student zna zasady funkcjonowania sprzętu i aparatury stosowanej w diagnostyce zaburzeń głosu i mowy laryngektomowanych oraz rozumie cel ich zastosowania, zna zasady higieny i pielęgnacja tracheostomii.	K_W05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Student potrafi zaplanować i wdrożyć postępowanie logopedyczne u osób po laryngektomiach całkowitych, prowadzić terapię pacjenta po operacji usunięcia krtani, dobierać metody, formy i środki podczas rehabilitacji głosu i mowy po laryngektomii całkowitej.	K_U11
U02	Student potrafi dokonać analizy obiektywnych wyników parametrów jakości głosu w ocenie stanu narządu fonacyjnego, zaprogramować terapię neurologopedyczną pacjentów po laryngektomii całkowitej, m.in.	K_U03

	zaplanować ćwiczenia głosu i mowy zastępczej (przełykowej), z uwzględnieniem wyników diagnozy neurologopedycznej oraz wyników badań specjalistycznych.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Student ma świadomość obowiązku ciągłego aktualizowania i poszerzania wiedzy z zakresu foniatry i audiologii.	K_K05
Forma i typy zajęć:	ćwiczenia (15 godzin)	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Posiada wiedzę w zakresie anatomii narządu głosu, fizjologii procesu głosowego.		
Treści modułu kształcenia:		
<p>10. Anatomia i fizjologia krtani.</p> <p>11. Anatomia i funkcje narządów jamy ustnej oraz gardła.</p> <p>12. Epidemiologia i etiologia nowotworów krtani.</p> <p>13. Konsekwencje usunięcia krtani.</p> <p>14. Rehabilitacja głosu – wykorzystywanie badań kwalifikujących i oceniających predyspozycje pacjenta do wykształcenia mowy przełykowej: videostroboskopia, aparat do wizualizacji graficznej ciśnienia przebiegu rozwarcia zwieracza ust przełyku u osób po usunięciu krtani, manualne techniki mięśniowo-powięziowe wpływające na poziom ciśnienia przełykowego po usunięciu krtani.</p> <p>15. Nauka mowy przełykowej:</p> <p style="padding-left: 20px;">d) wkład układu oddechowego w mówienie,</p> <p style="padding-left: 20px;">e) implantacja protezy głosowej,</p> <p style="padding-left: 20px;">f) generatory drgań akustycznych, tzw. laryngofony.</p> <p>16. Psychospołeczne funkcjonowanie osób po laryngektomii całkowitej.</p> <p>17. Pielęgnacja rurki tracheotomijnej.</p> <p>18. Elementy psychoonkologii w terapii logopedycznej osób po laryngektomii.</p>		
Literatura podstawowa:		
<p>8. Hamerlińska-Latecka A., 2014, <i>Trudności w komunikowaniu się osób ze zmianami nowotworowymi w obrębie twarzy</i>, [w:] D. Baczała, J. Bleszyński (red.), <i>Komunikacja w logopedii</i>, Toruń: Wydawnictwo UMK, s. 169–176.</p> <p>9. Kamuda-Lewtak J., 2012, <i>Typologia zaburzeń mowy w chorobach nowotworowych krtani</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 515–526.</p> <p>10. Kozłowska M., 2015, <i>Postępowanie logopedyczne w wypadku osób laryngektomowanych</i>, [w:] S. Grabias, J. Panasiuk, T. Woźniak (red.), <i>Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 781–796.</p> <p>11. Lipiec D., 2008, <i>Głos i mowa osób po laryngektomii</i>, [w:] J. Porayski-Pomsta (red.), <i>Diagnoza i terapia w logopedii</i>, Warszawa: Towarzystwo Kultury Języka Sekcja Logopedyczna, s. 147–160.</p> <p>12. Sienkiewicz A., Mackiewicz-Nartowicz H., 2012, <i>Rozwój kompleksowej rehabilitacji pacjentów po operacji wycięcia krtani w Polsce</i>, [w:] J. Bleszyński (red.), <i>Medycyna w logopedii</i>, Gdańsk: Harmonia Universalis, s. 149–154.</p> <p>13. Stecewicz M., Halczyk-Kowalik L., 2015, <i>Postępowanie logopedyczne u osób po wycięciu nowotworu jamy ustnej</i>, [w:] S. Grabias, J. Panasiuk, T. Woźniak (red.), <i>Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 687–726.</p> <p>14. Szyfter W. (red.), 2012, <i>Nowotwory w otolaryngologii</i>, Poznań: Termedia.</p>		
Literatura dodatkowa:		

4. Hamerlińska-Latecka A., 2013, *Onkologopedia – o potrzebie utworzenia nowej specjalności w logopedii*, [w:] J. Błęszyński (red.), *Medycyna w logopedii*, Gdańsk: Harmonia Universalis, s. 57–66.
5. Kupnicka D., 2006, *Nowotwory jamy ustnej i gardła środkowego*, [w:] A. Jeziński (red.), *Onkologia dla stomatologów*, Warszawa: PZWL, s. 69–83.
6. Sienkiewicz A., Mackiewicz-Nartowicz H., 2014, *Rehabilitacja głosu i mowy po operacjach krtani*, [w:] S. Milewski, J. Kuczkowski, K. Kaczorowska-Bray (red.), *Biomedyczne podstawy logopedii*, Gdańsk: Harmonia Universalis, s. 227–238.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Prezentacje multimedialne, filmy dydaktyczne, analiza dokumentów i nagrań, dyskusja.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Udział w dyskusji na zajęciach; udzielanie ustnych odpowiedzi obejmujących zagadnienia teoretyczne oraz zadania praktyczne ujęte w treściach przedmiotu; zaliczenie pisemne.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunkiem uzyskania zaliczenia z oceną jest spełnienie każdego z opisanych niżej kryteriów:

- c) przygotowanie do zajęć i aktywność na nich – udział w dyskusjach, analizach przypadków,
- d) zaliczenie kolokwium pisemnego:
 - 0–50% – niedostateczny (2,0),
 - 51–60% – dostateczny (3,0),
 - 61–70% – dostateczny plus (3,5),
 - 71–80% – dobry (4,0),
 - 81–90% – dobry plus (4,5),
 - 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Przygotowanie się do zajęć	5 godzin
Przygotowanie się do kolokwium pisemnego	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Zaburzenia komunikacji w chorobach otępiennych	
Nazwa w języku angielskim:	Communications in dementia	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Sofia Kamińska	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni	
Założenia i cele przedmiotu:	Student zdobywa wiedzę o różnych typach zaburzeń komunikacyjnych w otępieniach oraz umiejętności diagnozy i terapii osób starszych dotkniętych procesem otępiennym. Poznaje różne typy pomocy rodzinie pacjenta.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Zna zasady interakcji i budowania kompetencji komunikacyjnej z osobami w wieku podeszłym z uszkodzeniami/ dysfunkcjami układu nerwowego.	K_W02
W02	Zna standardy postępowania logopedycznego w zaburzeniach mowy z narastającymi objawami zaburzeń mowy w przypadku chorób neurodegeneracyjnych.	K_W05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Potrafi przeprowadzić diagnozę neurologopedyczną.	K_U01
U02	Potrafi zaprogramować terapię zaburzeń mowy i języka według standardów postępowania logopedycznego.	K_U05
U03	Potrafi dostosować procedury postępowania neurologopedycznego do potrzeb i możliwości pacjenta.	K_U06
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego

S_K07	Jest otwarty i gotowy do współpracy z rodziną pacjenta i/ lub jego opiekunami.	K_K01
Forma i typy zajęć:	Wykład – 15 godzin.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość podstawowych pojęć i procedur z zakresu logopedii.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podłoże otępienia – omówienie. 2. Procedury diagnostyczne otępień (m.in. testy określające procesy otępienne, analiza dokumentacji medycznej, obserwacja własna pacjenta). 3. Typy procesów otępiennych wg różnych kryteriów (m.in. przyczynowych, lokalizacyjnych). 4. Kryteria logopedyczne różnicowania zaburzeń komunikacyjnych w otępieniach (zab. językowe, komunikacyjne, interakcyjne, dodatkowe zaburzenia mowy – dyzartria). 5. Dodatkowe zaburzenia na tle otępiennym (behawioralne, emocjonalne, neuropsychologiczne) i ich wpływ na komunikację. 6. Szczegółowe omówienie otępień w chorobie Alzheimerera, w PPA, naczyniopochodnych. 7. Szczegółowe przedstawienie zaburzeń dyzartrycznych. 8. Rodzaje terapii funkcji poznawczych w otępieniach. 9. Terapia logopedyczna wielokierunkowa (indywidualna i grupowa): <ol style="list-style-type: none"> a) bezpośrednia (logopeda – chory), b) pośrednia (logopeda – opiekun chorego). 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Milewski S., Czaplewska E. (red.), 2018, <i>Gerontologopedia</i>, Gdańsk: Harmonia Universalis. 2. Domagała A., Sitek, E., 2018, <i>Choroba Alzheimerera, Zaburzenia komunikacji językowej</i>, Gdańsk: Harmonia Universalis. 3. Maciejewska A., 2015, <i>Stabilizowanie normy interakcyjnej u osób w podeszłym wieku</i>, [w:] <i>Logopedia – standardy postępowania logopedycznego</i>, [w:] S. Grabias, J. Panasiuk, T. Woźniak (red.), Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 1109-1124. 4. Mirecka U., 2015, <i>Postępowanie logopedyczne w przypadku dyzartrii</i>, [w:] <i>Logopedia – standardy postępowania logopedycznego</i>, [w:] S. Grabias, J. Panasiuk, T. Woźniak (red.), Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 839-863. 5. Panasiuk J., 2015, <i>Postępowanie logopedyczne w przypadku chorób neurodegeneracyjnych</i>, [w:] <i>Logopedia – standardy postępowania logopedycznego</i>, [w:] S. Grabias, J. Panasiuk, T. Woźniak (red.), Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 955-992. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Daniluk B., Szepietowska E.M., 2005, <i>Ograniczenia i możliwości komunikacji językowej w demencji</i>, [w:] Z. Tarkowski (red.), <i>Neurologopedia</i>, Lublin: Wydawnictwo Fundacji ORATOR. 2. Dobryczycka W., Gąsiorowski K., Leszek J., 2004, <i>Demencje wieku podeszłego. Patomechanizm i strategię leczenia</i>, Wrocław: Continuo. 3. Jodzio K., 2012, <i>Neuropsychologia jesieni życia</i>, „Psychologia Rozwojowa” nr 17 (1), s. 85-98. 4. Milewski S., Kaczorowska-Bray K., Kamińska B. (red.), 2016, <i>Późna dorosłość z perspektywy logopedii</i>, [w:] „Pogranicze. Studia Społeczne”, t. XXVIII, s. 165-182. 5. Olszewski H., 2008, <i>Otępienie czołowo-skroniowe. Ujęcie neuropsychologiczne</i>, Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls. 6. Szepietowska E.M., Daniluk B., 2000, <i>Zaburzenia językowe w demencji w ujęciu neuropsychologii klinicznej</i>, [w:] „Audiofonologia”, XVI, s. 117-135. 7. Steuden S., 2011, <i>Psychologia starzenia się i starości</i>, Warszawa: PWN. 		

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Metody podające z wykorzystaniem technik multimedialnych.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Samodzielna ukierunkowana kilkumiesięczna opieka nad pacjentem z zaburzeniami otępiennymi (diagnoza i terapia).

Forma i warunki zaliczenia:

Przygotowana pisemnie diagnoza i program terapii dla pacjenta z zaburzeniami otępiennymi na podstawie wywiadu z pacjentem i jego opiekunem, obserwacji, z wykorzystaniem narzędzi diagnostycznych.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach

15 godz.

Samodzielne przygotowanie się do wykładów

5 godz.

Samodzielna praca studenta: poznanie literatury przedmiotu

10 godz.

Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia

20 godz.

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

50 godz.

Punkty ECTS za przedmiot

2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Programy wspomaganie zdrowienia osób z zaburzeniami sprzężonymi
Nazwa w języku angielskim:		Recovery programs for people with conjugated disorders
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		mgr inż. Agnieszka Decyk
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Katarzyna Ługowska
Założenia i cele przedmiotu:		Przygotowanie studenta do prowadzenia poradnictwa żywieniowego dla pacjentów z zaburzeniami sprzężonymi.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student posiada pogłębioną wiedzę z zakresu biologicznych, neurologicznych, neuropsychologicznych, psychiatrycznych, genetycznych, a w szczególności ma pogłębioną wiedzę na temat podstawowych teorii, metodologii, terminologii ogólnej i szczegółowej z zakresu zasad racjonalnego żywienia, składników żywności, żywienia osób zaburzeniami sprzężonymi.	K_W02
W02	Student w pogłębionym stopniu zna metody diagnostyczno-terapeutyczne stosowane w profilaktyce żywieniowej i leczenia osób z zaburzeniami sprzężonymi.	K_W05
W03	Student w pogłębionym stopniu zna objawy, etiologię i patomechanizm wpływu nadmiernego i niedoborowego spożycia składników pokarmowych na rozwój schorzeń dietozależnych, jak również wiedzę o możliwościach ich wykorzystania w leczeniu osób z zaburzeniami sprzężonymi.	K_W08
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Student potrafi testować, dobrać metody i narzędzia diagnostyczno-terapeutyczne oraz dokonywać ich weryfikacji, interpretuje otrzymane wyniki.	K_U03
U02	Student potrafi dostosowywać rodzaj interwencji do potrzeb i możliwości pacjenta, jego wieku.	K_U06

Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Student jest gotów do niesienia pomocy osobom z zaburzeniami sprzężonymi z przekonaniem o sensie, wartości i potrzebie działań terapeutycznych oraz wspiera pomocą opiekunów, nauczycieli, rodziców.	K_K01
K02	Student jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodu i działania na rzecz podtrzymywania etosu zawodowego, troszczy się o odpowiedzialne pełnienie ról zawodowych.	K_K03
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia (15 godzin)
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Umiejętność planowania zapotrzebowania na energię i składniki odżywcze w oparciu o zalecenia żywieniowe i obowiązujące normy. Opanowanie wiedzy i umiejętności z kształtowania zachowań żywieniowych pacjentów z zaburzeniami sprzężonymi.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaburzenia sensoryczne pacjentów z zaburzeniami sprzężonymi a sposób odżywiania. 2. Rola diety w terapii pacjentów z zaburzeniami z zaburzeniami sprzężonymi. 3. Zwyczajowe jadłospisy pacjentów z zaburzeniami sprzężonymi (studium przypadku) – ocena sposobu żywienia. 4. Terapia integracji sensorycznej a kształtowanie zachowań żywieniowych u pacjentów z zaburzeniami sprzężonymi – zajęcia w terenie. 5. Testy diagnostyczne wykorzystywane w terapii żywieniowej dzieci z autyzmem. 6. Dieta dla pacjenta z zaburzeniami sprzężonymi – studium przypadku. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Shaw W. i in., 2016, <i>Autyzm. Leczenie zaburzeń ze spektrum autyzmu</i>, Warszawa: Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna. 2. Shaw W. i in., 2016, <i>Biologiczne leczenie autyzmu i PDD</i>, Warszawa: Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kawicka A., Regulska-Iłlow B., 2013, <i>How nutritional status, diet and dietary supplements can affect autism. A review</i>, Rocz Panstw Zakł Hig; 64 (1), s. 1–12. 2. Buie T., 2013, <i>The Relationship of Autism and Gluten</i>, Clin Ther, 35, s. 578–583. 3. Kral T.V.E. et al., 2014, <i>Child Eating Behaviors and Caregiver Feeding Practices in Children with Autism Spectrum Disorders</i>, Public Health Nursing, Vol. 32, No. 5, pp. 488–497. 4. Strati F. et al., 2017, <i>New evidences on the altered gut microbiota in autism spectrum disorders</i>, Microbiome, 5, s. 24. 		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Ćwiczenia, zajęcia warsztatowe, praca indywidualna i w grupach obejmująca studium przypadku.		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		
Kolokwia w trakcie trwania semestru. Weryfikacja kształcenia w zakresie umiejętności następuje na kolokwium oraz poprzez przygotowanie sprawozdań ze studium przypadku klinicznego.		

Weryfikacja efektów kształcenia w zakresie wiedzy i kompetencji społecznych następuje na kolokwium w czasie ćwiczeń.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu:

a) uzyskanie łącznie co najmniej 51% ogólnej liczby punktów ze wszystkich form zaliczenia (kolokwia, sprawozdania):

- 0 – 50%: niedostateczny,
- 51 – 60%: dostateczny,
- 61 – 70%: dostateczny plus,
- 71 – 80%: dobry,
- 81 – 90%: dobry plus,
- 91 – 100%: bardzo dobry.

b) elementy wpływające na ocenę:

- kolokwia 30%,
- sprawozdania 20%.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Udział w konsultacjach z przedmiotu	10 godzin
Przygotowanie się do ćwiczeń	10 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zaliczeń	15 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Dietetyka a zaburzenia rozwoju komunikacji	
Nazwa w języku angielskim:	Dietetics and communication development disorders	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	mgr inż. Agnieszka Decyk	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr Katarzyna Ługowska	
Założenia i cele przedmiotu:	Przygotowanie studenta do prowadzenia poradnictwa żywieniowego dla pacjentów z zaburzeniami rozwoju komunikacji.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student posiada pogłębioną wiedzę z zakresu biologicznych, neurologicznych, neuropsychologicznych, psychiatrycznych, genetycznych, a w szczególności ma pogłębioną wiedzę na temat podstawowych teorii, metodologii, terminologii ogólnej i szczegółowej z zakresu zasad racjonalnego żywienia, składników żywności, żywienia osób z zaburzeniami komunikacji.	K_W02
W02	Student w pogłębionym stopniu zna metody diagnostyczno-terapeutyczne stosowane w profilaktyce żywieniowej i leczenia osób z zaburzeniami komunikacji.	K_W05
W03	Student w pogłębionym stopniu zna objawy, etiologię i patomechanizm wpływu nadmiernego i niedoborowego spożycia składników pokarmowych na rozwój schorzeń dietozależnych, jak również wiedzę o możliwościach ich wykorzystania w leczeniu osób z zaburzeniami komunikacji.	K_W08
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Student potrafi testować, dobrać metody i narzędzia diagnostyczno-terapeutyczne oraz dokonywać ich weryfikacji, interpretuje otrzymane wyniki.	K_U03
U02	Student potrafi dostosowywać rodzaj interwencji do potrzeb i możliwości pacjenta, jego wieku.	K_U06
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego

K01	Student jest gotów do niesienia pomocy osobom z zaburzeniami sprzężonymi z przekonaniem o sensie, wartości i potrzebie działań terapeutycznych oraz wspiera pomocą opiekunów, nauczycieli, rodziców.	K_K01
K02	Student jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodu i działania na rzecz podtrzymywania etosu zawodowego, troszczy się o odpowiedzialne pełnienie ról zawodowych.	K_K03
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia (15 godzin)
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Umiejętność planowania zapotrzebowania na energię i składniki odżywcze w oparciu o zalecenia żywieniowe i obowiązujące normy. Opanowanie wiedzy i umiejętności z kształtowania zachowań żywieniowych pacjentów z zaburzeniami sprzężonymi. Przygotowanie studenta do prowadzenia poradnictwa żywieniowego dla pacjentów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaburzenia sensoryczne pacjentów z zaburzeniami rozwoju komunikacji a sposób odżywiania. 2. Rola diety w terapii pacjentów z zaburzeniami komunikacji. 3. Zwyczajowe jadłospisy pacjentów z zaburzeniami komunikacji (studium przypadku) – ocena sposobu żywienia. 4. Terapia integracji sensorycznej a kształtowanie zachowań żywieniowych u pacjentów z zaburzeniami komunikacji – zajęcia w terenie. 5. Testy diagnostyczne wykorzystywane w terapii żywieniowej dzieci z autyzmem. 6. Dieta dla pacjenta z zaburzeniami komunikacji – studium przypadku. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Shaw W. i in., 2016, <i>Autyzm. Leczenie zaburzeń ze spektrum autyzmu</i>, Warszawa: Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna. 2. Shaw W. i in., 2016, <i>Biologiczne leczenie autyzmu i PDD</i>, Warszawa: Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kawicka A., Regulska-Iłow B., 2013, <i>How nutritional status, diet and dietary supplements can affect autism. A review</i>, Rocz Panstw Zakł Hig; 64 (1), s. 1–12. 2. Buie T., 2013, <i>The Relationship of Autism and Gluten</i>, Clin Ther, 35, s. 578–583. 3. Kral T.V.E. et al., 2014, <i>Child Eating Behaviors and Caregiver Feeding Practices in Children with Autism Spectrum Disorders</i>, Public Health Nursing, Vol. 32, No. 5, pp. 488–497. 4. Strati F. et al., 2017, <i>New evidences on the altered gut microbiota in autism spectrum disorders</i>, Microbiome, 5, s. 24. 		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Ćwiczenia, zajęcia warsztatowe, praca indywidualna i w grupach obejmująca studium przypadku.		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		
Kolokwia w trakcie trwania semestru. Weryfikacja kształcenia w zakresie umiejętności następuje na kolokwium oraz poprzez przygotowanie sprawozdań ze studium przypadku klinicznego. Weryfikacja efektów kształcenia w zakresie wiedzy i kompetencji społecznych następuje na kolokwium w czasie ćwiczeń.		

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu:

a) uzyskanie łącznie co najmniej 51% ogólnej liczby punktów ze wszystkich form zaliczenia (kolokwia, sprawozdania):

- 0 – 50%: niedostateczny,
- 51 – 60%: dostateczny,
- 61 – 70%: dostateczny plus,
- 71 – 80%: dobry,
- 81 – 90%: dobry plus,
- 91 – 100%: bardzo dobry.

b) elementy wpływające na ocenę:

- kolokwia 30%,
- sprawozdania 20%.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Udział w konsultacjach z przedmiotu	10 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	15 godzin
Przygotowanie się do zaliczeń	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praktyczne śródroczne warsztaty zawodowe w Studenckiej Poradni Logopedycznej UPH
Nazwa w języku angielskim:		Midterm speech therapy workshop in Student Therapy Center
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Marta Krakowiak
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Kamila Bigos
Założenia i cele przedmiotu:		Zdobycie przez studentów praktycznego przygotowania do wykonywania zawodu logopedy/neurologopedy/ gerontologopedy. Weryfikacja wiedzy teoretycznej, doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie diagnozowania i programowania terapii logopedycznej (prowadzenia dokumentacji, układania planów terapii logopedycznej/ neurologopedycznej/ gerontologopedycznej oraz jej prowadzenia) oraz dokonywania ewaluacji działań terapeutycznych.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W04, W01	Student zna zasady programowania, prowadzenia i weryfikacji terapii w przypadku zaburzeń sprawności realizacyjnych, narracyjnych i zaburzeń rozpadu kompetencji językowych i komunikacyjnych.	K_W01, K_W03
W06	Student potrafi dokonać diagnozy różnicowej umiejętności językowych, realizacyjnych, narracyjnych i kompetencji komunikacyjnej w normie i zaburzeniu.	K_W04
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U02, U06	Student samodzielnie wykonuje całościowe badanie mowy, interpretuje jego wyniki i na ich podstawie opracowuje diagnozę logopedyczną/ neurologopedyczną/ gerontologopedyczną.	K_U04
U03, U02	Student potrafi zaprogramować terapię logopedyczną/ neurologopedyczną/ gerontologopedyczną dostosowaną do rodzaju zaburzenia mowy, wieku pacjenta.	K_U06, K_U05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego

K03	Student jest przekonany o sensie i wartości działań mających na celu terapię zaburzeń mowy.	K_K01
K04	Student skutecznie współpracuje z opiekunem praktyk zawodowych w celu poszerzania własnej wiedzy oraz umiejętności diagnostyczno-terapeutycznych.	K_K07
Forma i typy zajęć:		Praktyka zawodowa śródroczna (15 godzin): ćwiczenia umiejętności diagnozowania, programowania terapii w zaburzeniach sprawności językowych, realizacyjnych, narracyjnych i kompetencji komunikacyjnej, konsultacje, analizy przypadków.
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiedza z zakresu teorii zaburzeń mowy, postępowania logopedycznego w zależności od rodzaju zaburzenia mowy.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wywiad z pacjentem, rodziną, opiekunami pacjenta. 2. Bezpieczeństwo pacjenta podczas terapii. Zabezpieczanie i ochrona danych osobowych pacjenta. 3. Współpraca logopedy z lekarzami, pracownikami medycznymi, pracownikami opieki socjalnej. 4. Metody badania sprawności językowych, realizacyjnych, narracyjnych i komunikacyjnych. 5. Obserwacja zajęć neurologopedycznych/ gerontologopedycznych z pacjentami z różnymi zaburzeniami kompetencji językowej/ komunikacyjnej (jąkanie i gielkot, autyzm, niedosłuch, oligofazja, afazja, dyzartria, schizofazja, demencja, itp.). 6. Analiza wybranych studiów przypadków: dobór narzędzi diagnostycznych, opracowanie całościowej diagnozy neurologopedycznej/ gerontologopedycznej, zaprogramowanie terapii neurologopedycznej/ gerontologopedycznej (w tym przeprowadzenie zajęć logopedycznych na podstawie opracowanego programu terapeutycznego).. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Grabias S., Panasiuk J., Woźniak T. (red.), 2015, <i>Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 2. Grabias S., Kurkowski M. (red.), 2012, <i>Logopedia. Teoria zaburzeń mowy</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 3. Romieniecka-Stec A., 2014, <i>Ćwiczenia funkcji poznawczych</i>, t. 1, 2, 3, Kraków: WiR. 4. Tłokiński W., Milewski S., Kaczorowska-Bray K. (red.), 2017, <i>Gerontologopadia</i>, Gdańsk: Harmonia. 5. Tońska-Szyfelbein A., 2009, <i>Opowiedz o... Terapia zaburzeń mowy u dzieci z afazją, dysfazią dziecięcą lub opóźnionym rozwojem mowy</i>, Gdańsk: Harmonia. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Gałkowski T., Jastrzębowska G. (red.), 2003, <i>Logopedia. Pytania i odpowiedzi</i>, t. 1-2, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego. 2. Logopedyczne programy komputerowe, internetowe portale i strony edukacyjne. 		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Praktyka śródroczna odbywa się w Studenckiej Poradni Logopedycznej UPH pod kierunkiem uczelnianego opiekuna praktyki zgodnie z zasadami sformułowanymi w sylabusie. Student ma prawo do konsultacji z uczelnianym opiekunem praktyk. Uczelniany opiekun praktyk ma obowiązek udzielić studentowi pomocy w rozwiązywaniu problemów związanych z realizacją praktyki oraz ma obowiązek kontrolowania procesu realizacji praktyki. W ramach praktyki podejmowane są następujące działania: obserwacja, diagnozowanie, programowanie terapii neurologopedycznej/ gerontologopedycznej (opracowanie całościowej diagnozy neurologopedycznej/ gerontologopedycznej, zaprogramowanie terapii logopedycznej dla konkretnego pacjenta), prowadzenie zajęć logopedycznych.		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		

Wszystkie efekty będą sprawdzane poprzez ocenę postawy studenta podczas praktyk (zaangażowana/niezaangażowana) oraz średnią ocen (3-5) z: opracowanej całościowej diagnozy logopedycznej, opisu programu terapii oraz przeprowadzonych zajęć logopedycznych.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia praktyki jest pozytywna ocena praktyki dokonana przez opiekuna praktyki z ramienia uczelni (ocena 3-5).

Poprawy: brak możliwości poprawy, w przypadku negatywnej oceny praktyki student powinien odbyć ponownie praktykę.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Liczba godzin praktyk	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do prowadzonych zajęć, przygotowanie konspektów i analizy przypadków	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praktyka zawodowa śródroczna neurologopedyczna zaburzeń mowy towarzyszącym chorobom neurologicznym osób w wieku senioralnym
Nazwa w języku angielskim:		Midterm apprenticeship of neurologopaedics of speech disorders concomitant with neurological diseases of seniors
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Sofia Kamińska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Adrianna Urban-Rafałek
Założenia i cele przedmiotu:		Zdobycie przez studentów praktycznego przygotowania do wykonywania zawodu logopedy/neurologopedy prowadzącego terapię zaburzeń mowy towarzyszącym chorobom neurologicznym osób w wieku senioralnym. Weryfikacja wiedzy teoretycznej, doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie diagnozowania, programowania i prowadzenia terapii neurologopedycznej (m.in. prowadzenia dokumentacji, układania planów terapii neurologopedycznej, organizacji pracy, zapewnienia bezpieczeństwa pacjentom na terenie placówki), a także dokonywania ewaluacji działań terapeutycznych.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W02, W03	Zna zasady programowania, prowadzenia i weryfikacji terapii logopedycznej/ neurologopedycznej w przypadku zaburzeń sprawności realizacyjnych, narracyjnych i zaburzeń rozpadu kompetencji językowych i komunikacyjnych osób w wieku podeszłym.	K_W05
W07	Posiada wiedzę o procedurach diagnostycznych poszczególnych zaburzeń mowy wynikających z uszkodzenia układu nerwowego, a także	K_W08

	dokonyuje diagnozy różnicowej zaburzeń mowy w chorobach neurodegeneracyjnych.	
W07, W10	Student zna zadania i organizację pracy logopedy/ neurologopedy zatrudnionego w placówce świadczącej pomoc terapeutyczną osobom z zaburzeniami mowy towarzyszącym chorobom neurologicznym i psychicznym osób w wieku senioralnym.	K_W12, K_W13
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U03, U08	Potrafi zaplanować i przeprowadzić zajęcia terapeutyczne (pod nadzorem uczelnianego opiekuna praktyk zawodowych) zgodne ze standardami postępowania logopedycznego/ neurologopedycznego w przypadku zaburzeń mowy w chorobach neurodegeneracyjnych.	K_U02, K_U14
U04	Wyciąga wnioski z obserwacji sposobu działań opiekuńczo-terapeutycznych logopedów/ neurologopedów i innych specjalistów pracujących na terenie placówki, w której odbywa się praktyka.	K_U08
U05	Analizuje sytuacje, zdarzenia zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyki.	K_U07
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K02, K04	Buduje świadomość roli wymowy w zachowaniach społecznych. Nabywa przekonania o konieczności kształcenia wymowy, szczególnie w szkole.	K_K05
K02	Dbą o rozwój własnych umiejętności, poszukuje nowych technik i pomocy diagnostyczno-terapeutycznych.	K_K02
K04	Jest otwarty i gotowy do współpracy z opiekunem praktyki oraz innymi specjalistami w celu poszerzenia swojej wiedzy.	K_K07
Forma i typy zajęć:	Praktyka zawodowa neurologopedyczna (50 godzin) – ćwiczenia praktycznych umiejętności diagnozowania, programowania i prowadzenia terapii; konsultacje, analizy przypadków.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość zagadnień z zakresu andragogiki i psychologii klinicznej. Wiedza z zakresu neurologii, specyficznych i niespecyficznych objawów uszkodzeń mózgu u osób w wieku podeszłym.		
Treści modułu kształcenia:		
<p>I. Obserwacja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie się z zadaniami, organizacją, dokumentacją oraz specyfiką pracy placówki, na terenie której odbywać się będzie praktyka. 2. Współpraca neurologopedy w interdyscyplinarnym zespole geriatrycznym (m.in. z neurologiem, dietetykiem, psychologiem klinicznym, rehabilitantami, pracownikami/ opiekunami medycznymi, pracownikami opieki socjalnej). 3. Postępowanie neurologopedyczne w placówce świadczącej terapię zaburzeń mowy w chorobach neurodegeneracyjnych. 		

4. Dokumentacja postępowania neurologopedycznego w placówkach świadczących terapię zaburzeń mowy w chorobach neurologicznych u osób w wieku senioralnym.
5. Zabezpieczanie i ochrona danych osobowych pacjenta.
6. Metody wspomagające oddziaływanie logopedyczne funkcji poznawczych w chorobach neurodegeneracyjnych w placówce, w której odbywać się będzie praktyka.
7. Obserwacja zajęć grupowych pacjentów w wieku podeszłym z zaburzeniami mowy i komunikacji i narastającymi objawami zaburzeń mowy w chorobach neurodegeneracyjnych (np. otępienie w chorobie Alzheimera, otępienie czołowo-skroniowe, czy dyzartria i apraksja mowy w chorobach neurozwyrodnieniowych, afazja pierwotna postępująca, zespoły parkinsonowskie).
8. Obserwacja zajęć indywidualnych z pacjentami z zaburzeniami mowy i komunikacji w wieku senioralnym (jw.).

II. Analiza:

1. Analiza pracy terapeutów, pracowników medycznych pracujących w szkole specjalnej/ ośrodku szkolno-wychowawczym, ich interakcja z pacjentami.
2. Analiza postępowania neurologopedycznego w przypadku różnych zaburzeń mowy i komunikacji u osób w wieku podeszłym (np. otępienie w chorobie Alzheimera, otępienie czołowo-skroniowe, czy dyzartria i apraksja mowy w chorobach neurozwyrodnieniowych, afazja pierwotna postępująca, zespoły parkinsonowskie).
3. Metody badania sprawności językowych i komunikacyjnych u pacjentów w wieku senioralnym.
4. Opracowanie 7 konspektów odtwórczych z obserwowanej terapii neurologopedycznej.
5. Opracowanie 10 konspektów twórczych (z samodzielnie przeprowadzanych zajęć neurologopedycznych).
6. Zapoznanie się ze strukturą, dokumentacją i obowiązkami neurologopedy pracującego w placówce, w której odbywać się będzie praktyka.
7. Analiza dokumentacji medycznej, wyników badań specjalistycznych (w tym neurologopedycznych) i na ich podstawie przygotowanie opinii neurologopedycznej wybranego przypadku.
8. Opracowanie studium przypadku (diagnoza neurologopedyczna, program terapii, 2 konspekty zajęć z wybranego okresu terapii).

Literatura podstawowa:

1. Tłokiński W., Milewski S., Kaczorowska-Bray K. (red.), 2018, *Gerontologopedia*, Gdańsk: Harmonia Universalis.
2. Hinz M., 2017, *Przypomnij sobie. Ćwiczenia usprawniające pamięć dla osób starszych*, Gdańsk: GWP.
3. Stecko E. (red.), 2017, *Neurologopedyczne studia przypadków*, tom IV i V, Warszawa: ES Dr Stecko.
4. Tłokiński W., Olszewski H., 2014, *Zaburzenia mowy związane z wiekiem*, [w:] S. Milewski, J. Kuczkowski, K. Kaczorowska-Bray (red.), *Biomedyczne podstawy logopedii*, Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia Universalis, s. 410- 428.
5. Szłapa K., Tomasiak I., Wrzesiński S., 2017, *Jak pomóc nie zapomnieć? Ćwiczenia pamięci i mowy*, Gdańsk: Harmonia.

Literatura dodatkowa:

1. Grabias S., Woźniak T., Panasiuk J. (red.), 2015, *Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego*, Wydawnictwo: UMCS.
2. Czarnkowska M., Lipa A., Wójcik-Topór P., 2016, *Ćwiczenia operacji myślowych, cz. 1, 2, 3*. Wydawnictwo WIR.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Praktyka studenta odbywa się pod kierunkiem uczelnianego opiekuna praktyk. W jej ramach studenci uczestniczą w obserwacji zajęć dydaktycznych, terapeutycznych oraz neurologopedycznych prowadzonych w wybranej przez uczelnianego opiekuna praktyki placówce dla osób w wieku senioralnym. Podczas praktyki podejmowane są następujące działania: obserwacja zajęć terapeutycznych oraz neurologopedycznych,

programowanie i planowanie terapii neurologopedycznej. Opracowanie zestawu ćwiczeń i pomocy w ramach prowadzonych zajęć logopedycznych (co najmniej 10 zestawów ćwiczeń).

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty będą sprawdzane poprzez ocenę postawy studenta podczas praktyk (zaangażowana/niezaangażowana), ocenę udziału w dyskusjach i analizach (udział/ brak udziału), ocenę z przeprowadzonych przez studenta zajęć neurologopedycznych, ocenę z opracowania konspektów odtwórczych, twórczych oraz studium przypadku (suma z ocen częściowych: ocena 2-5), pozytywna ocena uczelnianego opiekuna praktyki.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: obserwacja zajęć dydaktycznych, terapeutycznych oraz z diagnozy i terapii neurologopedycznej odbywającej się w wybranej przez uczelnianego opiekuna praktyki placówce oświatowej (opracowanie 7 konspektów odtwórczych i 10 konspektów twórczych), przygotowanie i opracowanie studium przypadku. Pozytywna opinia uczelnianego opiekuna praktyk. Poprawy: brak możliwości poprawy, w przypadku negatywnej oceny praktyki student powinien odbyć ponownie praktykę.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Liczba godzin praktyk

50 godz.

Samodzielne przygotowanie się do prowadzonych zajęć, przygotowanie konspektów i analizy przypadków

5 godz.

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

55 godz.

Punkty ECTS za przedmiot

2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Zaburzenia otępienne w schorzeniach neurologicznych – postępowanie logopedyczne
Nazwa w języku angielskim:		Dementia disorders in neurological diseases - speech therapy
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Sofia Kamińska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Sofia Kamińska
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest zapoznanie z językowymi i niejęzykowymi obszarami zaburzeń w funkcjonowaniu człowieka z chorobami neurodegeneracyjnymi oraz podstawy gerontologii.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student zna patomechanizmy i symptomatykę zespołów chorób neurodegeneracyjnych; student zna paradygmaty objawów językowych w poszczególnych typach demencji.	K_W02, K_W03
W02	Student zna logopedyczne procedury postępowania diagnostycznego w przypadkach demencji: zna cele i zasady prowadzenia terapii logopedycznej osób z zaburzeniami mowy w przebiegu zmian demencyjnych na wszystkich etapach choroby.	K_W05, K_W09
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U02	Student potrafi określić objawy i dynamikę zaburzeń językowych w poszczególnych schorzeniach neurodegeneracyjnych.	K_U11
U03	Student potrafi przeprowadzić badanie logopedyczne i zaprogramować przebieg terapii logopedycznej osoby z demencją przy wykorzystaniu danych z najnowszych metod stosowanych w diagnostyce wielospecjalistycznej.	K_U03, K_U08, K_U10
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Student wykazuje troskę o poszanowanie godności osób z zaburzeniami mowy i słuchu oraz zasad etyki zawodowej.	K_K04, K_K05

Forma i typy zajęć:	Wykład – 30 godzin, ćwiczenia – 15 godzin.
Wymagania wstępne i dodatkowe:	
Podstawowe wiadomości z neurologii, psychologii klinicznej, teorii zaburzeń mowy.	
Treści modułu kształcenia:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy neuroanatomii i neurofizjologii. 2. Rozwój i plastyczność układu nerwowego, determinacja genetyczna. 3. Starzenie się mózgu oraz możliwości diagnostyki laboratoryjnej, elektrodiagnostyki, neuroobrazowania strukturalnego i czynnościowego. 4. Fizjologia i patofizjologia układu krążenia w ośrodkowym układzie nerwowym. 5. Neuroprzebieżnictwo i psychofarmakologia. 6. Neuropsychologia i podstawy psychiatrii. 7. Rozwój i upośledzenie procesów poznawczych. 8. Otępienia: diagnostyka neuropsychologiczna oraz internistyczna i neurologiczna. 9. Otępienia w uszkodzeniach i schorzeniach mózgu: przegląd neuropatologii. 10. Otępienia naczyniowe i zwyrodnieniowe oraz wtórne zespoły otępienne. 11. Przebieg i możliwości lecznicze w otępieniach. 12. Zaburzenia komunikacji językowej i psychopatologiczne w otępieniach. 	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bitniok M., 2007, <i>Dysfunkcje mózgu a komunikacja językowa</i>, Bielsko-Biała: Wydawnictwo Akademii Techniczno-Humanistycznej. 2. Domagała A., 2007, <i>Zachowania językowe w demencji. Struktura wypowiedzi w chorobie Alzheimerera</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 3. Domańska Ł. (red.), 2009, <i>Podstawy neuropsychologii klinicznej</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 4. Górská T. i wsp., 2006, <i>Mózg a zachowanie</i>, Warszawa: PWN. 5. Grabias S. i wsp. (red.), 2015, <i>Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 6. Jodzio K., 1999, <i>Afazja pierwotna postępująca</i>, Gdańsk: Wydawnictwo UG. 7. Leszek J. (red.), 2011, <i>Choroby otępienne. Teoria i praktyka</i>, Wrocław: Continuo. 8. Manji H., 2010, <i>Oksfordzki podręcznik neurologii</i>, Lublin: PZWL. 9. Michalik M. (red.), 2014, <i>Diagnoza i terapia logopedyczna osób dorosłych i starszych</i>, Kraków: Collegium. Columbinum. 10. Milewski S. (red.), 2017, <i>Biomedyczne podstawy logopedii</i>, Gdańsk: Harmonia. 11. Obrębski A. (red.), 2012, <i>Wprowadzenie do neurologopedii</i>, Poznań: Termedia. 12. Pąchalska M., 1999, <i>Afazjologia</i>, Warszawa – Kraków: PWN. Szczudlik A. i wsp., 2004, <i>Otępienie</i>, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. 13. Victor M., Ropper A. H., 2003, <i>Neurologia Adamsa i Victora</i>, red. wyd. pol. Antoni Prusiński, Lublin: Wyd. Czelej. 	
Literatura dodatkowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Emmerson C.R., Walczak T.S., Padle T.A., 2004, <i>Elektroencefalografia i potencjały wywołane</i>, [w:] Kwieciński H., Kamińska A.M. (red.), <i>Neurologia Meritta</i>, Wrocław: Edra Urban & Partner. 2. Lange D.L., Trojaborg W., 2004, <i>Elektromiografia</i>, [w:] Kwieciński H., Kamińska A.M. (red.), <i>Neurologia Meritta</i>, Wrocław: Edra Urban & Partner. 3. Klasyfikacja Zaburzeń Psychiczych i Zaburzeń Zachowania ICD-10, 1998, Kraków – Warszawa. 4. Mohr J.P., Delapaz R., <i>Obrazowanie w chorobach naczyniowych mózgu</i>, [w:] Kwieciński H., Kamińska A.M. (red.), <i>Neurologia Meritta</i>, Wrocław: Edra Urban & Partner. 5. Maruszewski M., 1970, <i>Mowa a mózg, Zagadnienia neuropsychologiczne</i>, Warszawa: PWN. 6. Michałowicz R., Ślęzak J., 1983, <i>Choroby układu nerwowego dzieci i młodzieży</i>, Warszawa: PWN. 7. Netter F.H., 1986, <i>The CIBA Collection of Medical Illustrations</i>. 	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Wykład tradycyjny i multimedialny, ćwiczenia - analiza wyników badań neurologicznych, obserwacja, dyskusja, film dydaktyczny.	

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Udział w zajęciach – obecność, przygotowanie dokumentacji w oparciu o literaturę przedmiotu, znajomość metod, narzędzi i procedur postępowania neurologopedycznego.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu:

1. Aktywność na zajęciach.
2. Zaliczenie teoretycznego kolokwium (uzyskanie co najmniej 51% punktów z kolokwium).

Poprawy: jednorazowa poprawa kolokwium i zaliczenia praktycznego w trakcie zajęć w semestrze.

Egzamin w sesji.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Udział w wykładach	15 godzin
Przygotowanie do egzaminu	5 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Zaburzenia słuchu i głosu u osób w wieku senioralnym
Nazwa w języku angielskim:		Hearing and voice disorders in the elderly
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Izabella Leśniczuk
Założenia i cele przedmiotu:		Diagnostyka i leczenie zaburzeń słuchu i mowy wieku podeszłego. Powiązanie niedosłuchu starczego z innymi schorzeniami wieku podeszłego (internistycznymi, neurologicznymi, psychiatrycznymi). Zaburzenia funkcji ekspresywnych w komunikacji wieku podeszłego. Szumy uszne.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student zna przyczyny i objawy schorzeń narządu słuchu i równowagi u osób w wieku podeszłym.	K_W02
W02	Student rozumie i zna zasady funkcjonowania aparatury i sprzętu stosowanego w protezowaniu pacjentów ze schorzeniami słuchu (aparaty słuchowe, implanty ślimakowe, implanty BAHA).	K_W05, K_W09
W04	Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą uwarunkowań starzenia się głosu.	K_W01, K_W02
W04	Zna warunkowania patogenne zaburzeń jakości głosu.	K_W01, K_W02
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U02	Student potrafi na podstawie interpretacji badań neurologopedycznych oraz analizy dokumentacji medycznej zakwalifikować, zaplanować i przeprowadzić rehabilitację pacjentów z zaburzeniami słuchu i mowy w wieku podeszłym.	K_U11, K_U04, K_U05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Przestrzega tajemnicy zawodowej, praw pacjenta, w tym prawa do rzetelnej informacji na temat proponowanego postępowania diagnostyczno-terapeutycznego.	K_K03, K_K04

K02	Jest przekonany o potrzebie wielospecjalistycznej opieki nad osobami z zaburzeniami mowy i słuchu.	K_K05, K_K02
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia – 15 godzin.
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowe wiadomości z anatomii, neurologii, laryngologii oraz zaburzeń mowy w wieku senioralnym.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Głuchota starcza jako problem medyczny i społeczny. 2. Presbycusis. Założenia i cele diagnostyki audiologicznej wieku podeszłym. Dobór metod diagnostycznych psychofizycznych. Interpretacja wyników badań. Skryning wieku podeszłego. Wskazania do protezowania i implantowania słuchu. 3. Postacie kliniczne głuchoty starczej, diagnostyka i leczenie. 4. Prsbyastasis. Uwarunkowania medyczne zaburzeń równowagi w wieku podeszłym. Dobór metod diagnostycznych i interpretacja wyników z zawrotach głowy. Diagnostyka różnicowa i medyczne aspekty chorób zmysłu równowagi. 5. Epidemiologia i etiopatogeneza zaburzeń słuchu u osób starszych. 6. Presbyfonia. Uwarunkowania starzenia się głosu. Zaburzenia mowy w wieku podeszłym. Upośledzenie komunikacji w wieku podeszłym. Analiza akustyczna i wieloparametryczna zaburzeń głosu. Interpretacja badań głosu i mowy. 7. Uwarunkowania patogenezy zaburzeń jakości głosu u chorych w wieku podeszłym. 8. Zaburzenia metaboliczne a funkcjonowanie poznawcze i językowe osób w wieku senioralnym. 9. Kryteria różnicowania zaburzeń językowych względem innych deficytów neuropsychologicznych i neurologicznych osób w wieku starszym. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pruszewicz A. (red.), 2003, <i>Audiologia kliniczna. Zarys</i>, Poznań: Wyd. Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. 2. Becker W., Naumann H.H., Pfaltz C.R., Corp B., tłum. W. Golusiński, 1999, <i>Choroby uszu, nosa i gardła</i>, Warszawa: Bel Crop. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Śliwińska-Kowalska M., 2005, <i>Audiologia kliniczna</i>, Łódź: Mediton, s. 299-303. 2. Zakrzewski A., 1981, <i>Otolaryngologia kliniczna</i>, Warszawa: PZWL, s. 897-898. 3. Janczewski G., Latkowski B. (red.), 1998, <i>Otoneurologia</i>, Warszawa: Bel Corp, s. 417-421. 4. Daniluk B., Szepietowska E.M., 2005, <i>Ograniczenia i możliwości komunikacji językowej w demencji</i>, [w:] Z. Tarkowski (red.), <i>Neurologopedia</i>, Lublin: Wyd. Fundacji „Orator”, s. 61-79. 5. Jodzio K., 2012, <i>Neuropsychologia jesieni życia</i>, [w:] „Psychologia Rozwojowa”, nr 17 (1), s. 85-98. 6. Milewski S., Kaczorowska-Bray K., Kamińska B., 2016, <i>Późna dorosłość z perspektywy logopedii</i>, [w:] „Pogranicze. Studia Społeczne”, , tom XXVIII, 165-182. 		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Samodzielne dochodzenie do wiedzy – analiza przypadku, propozycje diagnostyczne i terapeutyczne, dyskusja.		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		
Efekty sprawdzane będą na kolokwium pisemnym po zakończeniu zajęć.		
Forma i warunki zaliczenia:		
<p>Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: Zaliczenie na ocenę – kolokwium pisemne pod koniec semestru. Poprawy: jednorazowa poprawa kolokwium w trakcie zajęć w semestrze.</p> <p>Warunkiem uzyskania zaliczenia z oceną jest spełnienie każdego z opisanych niżej kryteriów:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) przygotowanie do zajęć i aktywność na nich – bieżące ocenianie na zajęciach, b) zaliczenie kolokwium pisemnego: 		

- 0–50% – niedostateczny (2,0),
- 51–60% – dostateczny (3,0),
- 61–70% – dostateczny plus (3,5),
- 71–80% – dobry (4,0),
- 81–90% – dobry plus (4,5),
- 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	5 godzin
Przygotowanie się do kolokwium i udział w nim	5 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Zaburzenia emisji głosu i techniki mówienia osób w wieku senioralnym
Nazwa w języku angielskim:		Disturbances in voice emission and speaking techniques in the elderly
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. UPH
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Izabella Leśniczuk
Założenia i cele przedmiotu:		Przygotowanie studenta do przeprowadzenia oceny jakości głosu i jego zaburzeń oraz wdrożenia adekwatnego postępowania terapeutycznego u pacjentów z różnymi postaciami dysfonii w wieku senioralnym. Zdobywanie umiejętności z zakresu poszczególnych bloków ćwiczeniowych stosowanych w emisji głosu: ćwiczenia relaksacyjne, oddechowe, fonacyjne, artykulacyjne i dykcyjne.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student posiada pogłębioną wiedzę z zakresu anatomii i fizjologii narządu głosu, potrafi omówić mechanizm starzenia się głosu.	K_W02
W01	Student omawia etiologię i klasyfikację zaburzeń jakości głosu, potrafi wskazać przyczyny zmian organicznych i czynnościowych zachodzących w krtani, które związane są z wiekiem pacjenta.	K_W02
W03	Zna etapy procesu starzenia, i wie jak prawidłowo dobrać metody, formy i środki do wieku oraz możliwości uczestników zajęć.	K_W05, K_W06, K_W07
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U02	Student posiada umiejętność oceny jakości głosu w oparciu o badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta z dysfonią w różnym wieku.	K_U11, K_U04
U03	Student posiada umiejętność prowadzenia terapii z zakresu emisji głosu u pacjentów w wieku senioralnym.	K_U11, K_U06
U05	Student potrafi skutecznie współpracować z członkami zespołu realizującego proces diagnostyczno-terapeutyczny z zakresu patologii narządu głosu.	K_U07, K_U09, K_U13

Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Potrafi wykazać się kompetencją diagnostyczną w ocenie motoryki i techniki mówienia, ortofonii, emisji głosu i wykorzystać tę wiedzę w życiu codziennym i zawodowym.	K_K05, K_K06, K_K07
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia – 15 godzin.
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowe wiadomości z anatomii, laryngologii, audiologii oraz emisji głosu.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wpływ wieku na jakość fonacji i oddychania. 2. Ocena czynności krtani u osób w wieku senioralnym. 3. Ocena procesu tworzenia głosu i mowy u pacjentów z zaburzeniami jakości głosu i mowy w wieku senioralnym. 4. Metody oceny jakości głosu u pacjentów z dysfonią. 5. Diagnostyka patologii krtani u pacjentów z zaburzeniami jakości głosu i mowy. 6. Postępowanie profilaktyczne u pacjentów z zaburzeniami jakości głosu i mowy. 7. Mechanizm wdechu i wydechu. Przepona i jej funkcje. Technika oddychania appoggio z podparciem oddechowym. 8. Rezonans i rezonatory, rejestry głosowe. Wzbudzenie rezonansu. 9. Ćwiczenia relaksacyjne oraz ich zastosowanie u pacjentów z zaburzeniami jakości głosu i mowy w wieku senioralnym. 10. Ćwiczenia oddechowe oraz ich zastosowanie u pacjentów z zaburzeniami jakości głosu i mowy. 11. Ćwiczenia fonacyjne oraz ich zastosowanie u pacjentów z zaburzeniami jakości głosu i mowy. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tłokiński W., Milewski S., Kaczorowska-Bray K. (red.), 2018, <i>Gerontologopedia</i>, Gdańsk: Harmonia. 2. Adamiszyn Z., Walencik-Topiłko A., 2003, <i>Logopedia artystyczna</i>, [w:] <i>Logopedia. Pytania i odpowiedzi</i>, red. Gałkowski T., Jastrzębowska G., Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego. 3. Pruszewicz A., 2007, <i>Foniatria kliniczna</i>, Warszawa: PZWL. 4. Styczek I., 1981, <i>Logopedia</i>, Warszawa: PWN. 5. Tarasiewicz B., 2006, <i>Mówię i śpiewam świadomie</i>, Kraków: Universitas. 6. Toczyska B., 2007, <i>Elementarne ćwiczenia dykcji</i>, Gdańsk: GWO. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bednarek J.D., 2002, <i>Ćwiczenia wyrazistości mowy</i>, Wrocław: TWP. 2. Ciecierska-Zajdel B., 2012, <i>Trening głosu</i>, Warszawa: Samo Sedno. 3. M. Śliwińska-Kowalska, E. Niebudek-Bogusz (red.), 2011, <i>Rehabilitacja zawodowych zaburzeń głosu. Poradnik dla nauczycieli</i>, Łódź: Instytut Medycyny Pracy im. Prof. J. Noffera. 		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Rzutnik multimedialny, prezentacje multimedialne, materiał lingwistyczny do ćwiczeń emisyjno-dykcyjnych.		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		
Ocena aktywności studenta w czasie zajęć, pozytywna ocena z kolokwium na koniec semestru.		
Forma i warunki zaliczenia:		
<p>Kolokwium – zaliczenie na ocenę.</p> <p>Warunkiem uzyskania zaliczenia z oceną jest spełnienie każdego z opisanych niżej kryteriów:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) przygotowanie do zajęć i aktywność na nich – bieżące ocenianie na zajęciach, b) zaliczenie kolokwium pisemnego: 		

- 0–50% – niedostateczny (2,0),
- 51–60% – dostateczny (3,0),
- 61–70% – dostateczny plus (3,5),
- 71–80% – dobry (4,0),
- 81–90% – dobry plus (4,5),
- 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	5 godzin
Przygotowanie się do kolokwium i udział w nim	5 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Diagnoza różnicowa zaburzeń komunikacji w otępieniach	
Nazwa w języku angielskim:	Differential diagnosis of communication disorders in dementia	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	mgr Kamila Bigos	
Założenia i cele przedmiotu:	Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z językowymi i niejęzykowymi obszarami zaburzeń w funkcjonowaniu człowieka z chorobami neurodegeneracyjnymi, diagnozą różnicową sprawności językowych i komunikacyjnych w otępieniach.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student zna patomechanizmy i symptomatykę zespołów chorób neurodegeneracyjnych; student zna paradygmaty objawów językowych w poszczególnych typach demencji.	K_W04, K_W11
W02	Student zna logopedyczne/ gerontologopedyczne procedury postępowania diagnostycznego w przypadkach demencji: zna cele i zasady prowadzenia terapii logopedycznej/ gerontologopedycznej osób z zaburzeniami mowy w przebiegu zmian demencyjnych na wszystkich etapach choroby.	K_W02, K_W05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Student potrafi określić objawy i dynamikę zaburzeń językowych w poszczególnych schorzeniach neurodegeneracyjnych, dokonuje diagnozy różnicowej.	K_U11
U02	Student potrafi przeprowadzić badanie logopedyczne/ gerontologopedyczne i zaprogramować przebieg terapii logopedycznej osoby z demencją przy wykorzystaniu danych z najnowszych metod stosowanych w diagnostyce wielospecjalistycznej.	K_U01, K_U08
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego

K01	Student ma świadomość swojej wiedzy i jest gotowy do niesienia pomocy osobom z chorobami neurodegeneracyjnymi i ich rodzinom.	K_K01
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia – 15 godzin.
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowa wiedza z neurologii (a zwłaszcza procesów neurodegeneracyjnych), psychologii klinicznej, teorii zaburzeń mowy.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Funkcje ośrodkowego układu nerwowego a sprawności językowe. 2. Rodzaje otępień – diagnoza różnicowa. 3. Specyficzne i niespecyficzne zachowania językowe osób w demencji. 4. Kryteria różnicowania zaburzeń językowych względem innych deficytów neuropsychologicznych i neurologicznych osób w demencji. 5. Obrazowanie mózgu. 6. Psychofarmakologia. 7. Urazy czaszkowo-mózgowe. 8. Choroby naczyniowe mózgu. 9. Stwardnienie rozsiane. 10. Padaczka. 11. Zespoły otępienne. 12. Nowotwory ośrodkowego układu nerwowego. 13. Choroby zwyrodnieniowe mózgu. 14. Cele i zasady prowadzenia terapii logopedycznej osób z zaburzeniami mowy w przebiegu zmian demencyjnych na wszystkich etapach choroby. 15. Zaburzenia komunikacji w różnych typach otępień – propozycje terapii logopedycznej. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Borkowska A., E. M. Szepietowska (red.), 2000, <i>Diagnoza neuropsychologiczna. Metodologia i metodyka</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 2. Domagała A., 2007, <i>Zachowania językowe w demencji. Struktura wypowiedzi w chorobie Alzheimer</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 3. Domagała A., 2008, <i>Standard postępowania logopedycznego w przypadku zaburzeń mowy osób w otępieniu alzheimerowskim</i>, [w:] „Logopedia”, t. 37, s. 297-311. 4. Domagała A., 2015, <i>Narracja i jej zaburzenia w otępieniu alzheimerowskim</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 5. Michalik M. (red.), 2014, <i>Diagnoza i terapia logopedyczna osób dorosłych i starszych</i>, Kraków: Collegium. Columbinum. 6. Milewski S. (red.), 2017, <i>Biomedyczne podstawy logopedii</i>, Gdańsk: Harmonia. 7. Leszek J. (red.), 2003, <i>Choroby otępienne. Teoria i praktyka</i>, Wrocław: Wydawnictwo Continuo. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bakheit A.M.O., 1998, <i>Postępowanie w spastyczności</i>, [w:] „Rehabilitacja Medyczna”, nr 2, 3, s. 67-80. 2. Fuller G., 1995, <i>Badanie neurologiczne – to proste</i>, Warszawa: PZWL. 3. Pruszewicz A., Wiskirska-Woźnica B., 2002, <i>Zaburzenia połykania – postępowanie diagnostyczne i zasady rehabilitacji</i>, [w:] „Przewodnik Lekarza”, nr 5, 9, s. 102-104. 4. Pużyński S., Wciórka J. (red.), 2000, <i>Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICS-10. Opisy kliniczne, wskazówki diagnostyczne</i>. Kraków – Warszawa: Vesalius. 5. Sadowski B., Chmurzyński J.A., 1989, <i>Biologiczne mechanizmy zachowania</i>, Warszawa: PWN. 		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Ćwiczenia – metody diagnozy neurologopedycznej w różnych rodzajach otępień, programowanie terapii, narzędzia diagnostyczne do oceny sprawności komunikacyjnych w przypadkach neurodegeneracji.		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		

Aktywność na zajęciach, przygotowanie dokumentacji w oparciu o literaturę przedmiotu, znajomość metod, narzędzi i procedur postępowania neurologopedycznego.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu:

1. Aktywność na zajęciach.
 2. Zaliczenie teoretycznego kolokwium (uzyskanie co najmniej 51% punktów z kolokwium).
- Poprawy: jednorazowa poprawa kolokwium i zaliczenia praktycznego w trakcie zajęć w semestrze.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	7 godzin
Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	3 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Diagnoza różnicowa zaburzeń komunikacji w afazji	
Nazwa w języku angielskim:	Differential diagnosis of communication disorders in aphasia	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Sofia Kamińska	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	mgr Kamila Bigos	
Założenia i cele przedmiotu:	Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z językowymi i niejęzykowymi obszarami zaburzeń w funkcjonowaniu człowieka z chorobami neurodegeneracyjnymi, diagnoza różnicowa sprawności językowych i komunikacyjnych w otępieniach.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student zna patomechanizmy i symptomatykę afazji, student zna paradygmaty objawów językowych w poszczególnych typach afazji.	K_W04, K_W11
W02	Student zna logopedyczne procedury postępowania diagnostycznego w przypadkach afazji i pragnozji: zna cele i zasady prowadzenia terapii logopedycznej osób z zaburzeniami mowy w przebiegu uszkodzeń prawej lub lewej półkuli mózgu na wszystkich etapach choroby.	K_W02, K_W05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Student potrafi określić objawy i dynamikę zaburzeń językowych i komunikacyjnych w poszczególnych schorzeniach neurologicznych w tym afazji, dokonuje diagnozy różnicowej.	K_U11
U02	Student potrafi przeprowadzić badanie logopedyczne i zaprogramować przebieg terapii logopedycznej osoby z afazją, przy wykorzystaniu danych z najnowszych metod stosowanych w diagnostyce wielospecjalistycznej.	K_U01, K_U08
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Student ma świadomość swojej wiedzy i jest gotowy do niesienia pomocy osobom z chorobami neurodegeneracyjnymi i ich rodzinom.	K_K01

Forma i typy zajęć:	Ćwiczenia – 15 godzin.
Wymagania wstępne i dodatkowe:	
Podstawowe wiadomości z neurologii, psychologii klinicznej oraz teorii zaburzeń mowy.	
Treści modułu kształcenia:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Funkcje ośrodkowego układu nerwowego a sprawności językowe. 2. Choroby zwyrodnieniowe mózgu, ogniskowe uszkodzenia struktur korowych i podkorowych. 3. Cele i zasady prowadzenia terapii logopedycznej osób z zaburzeniami mowy w przebiegu ogniskowych uszkodzeń mózgu na wszystkich etapach choroby. Typologie i klasyfikacje afazji – paradygmaty objawów językowych w poszczególnych typach afazji. 4. Procedury diagnozy logopedycznej chorych z ogniskowymi uszkodzeniami mózgu. 5. Metodyka postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w poszczególnych typach afazji. 6. Kryteria doboru narzędzi diagnostycznych i materiałów pomocniczych w terapii osób z afazją. 7. Zasady diagnozy różnicowej zaburzeń językowych u osób z uszkodzeniami mózgu. 8. Główne szkoły diagnozy i terapii chorych z afazją. 9. Czynniki warunkujące skuteczność terapii osób z afazją. 	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Borkowska A., Szepietowska E.M. (red.), 2000, <i>Diagnoza neuropsychologiczna. Metodologia i metodyka</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 2. Michalik M. (red.), 2014, <i>Diagnoza i terapia logopedyczna osób dorosłych i starszych</i>, Kraków: Collegium. Columbinum. 3. Milewski S. (red.), 2017, <i>Biomedyczne podstawy logopedii</i>, Gdańsk: Harmonia. 4. Herzyk A., 2000, <i>Afazja: mechanizmy mózgowie i symptomatologia</i>, [w:] „Logopedia”, nr 27, s. 23-54. 5. Jodzio K., 1999, <i>Afazja pierwotna postępująca</i>, Gdańsk: Wydawnictwo UG. 6. Kaczmarek B.L.J., 1986, <i>Mózgowe mechanizmy formowania wypowiedzi słownych</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 7. Kądziaława D., 1983, <i>Czynność rozumienia mowy. Analiza neuropsychologiczna</i>, Wrocław: Zakład Narodowy Imienia Ossolińskich Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk. 8. Łuria A.R., 1967, <i>Zaburzenia wyższych czynności korowych wskutek ogniskowych uszkodzeń mózgu</i>, Warszawa: PWN. 9. Maruszewski M., 1970, <i>Mowa a mózg. Analiza neuropsychologiczna</i>, Warszawa: PWN. 10. Panasiuk J., 2013, <i>Afazja a interakcja</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 11. Panasiuk J., 2012, <i>Diagnoza logopedyczna w przebiegu chorób neurologicznych u osób dorosłych</i>, [w:] <i>Diagnoza logopedyczna. Podręcznik akademicki</i>, [w:] E. Czaplewska, S. Milewski (red.), Sopot: GWP, s. 263-324. 	
Literatura dodatkowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bakheit A.M.O., 1998, <i>Postępowanie w spastyczności</i>, [w:] „Rehabilitacja Medyczna”, nr 2,3, s. 67-80. 2. Fuller G., 1995, <i>Badanie neurologiczne – to proste</i>, Warszawa: Edra Urban & Partner. 3. Pużyński S., Wciórka J. (red.), 2000, <i>Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICS-10. Opisy kliniczne, wskazówki diagnostyczne</i>, Kraków – Warszawa: Vesalius. 4. Sadowski B., Chmurzyński J.A., 1989, <i>Biologiczne mechanizmy zachowania</i>, Warszawa: PWN. 5. Łojek-Osiejuk E., 1998, <i>Główne szkoły terapii chorych z afazją</i>, [w:] <i>Diagnoza i terapia chorych z afazją</i>, A. Balejko (red.), Białystok: Wydawnictwo Logopedyczne. 6. Maruszewski M., 1974, <i>Chory z afazją i jego usprawnianie</i>, Warszawa: Nasza Księgarnia. 7. Panasiuk J., 2000, <i>Komunikacja w afazji</i>, [w:] „Logopedia”, nr 27, s. 55-80. 8. Puchowska-Florek M., Książkiewicz B., Nowaczewska M., 2005, <i>Ocena przydatności wybranych skal i testów do oceny afazji u pacjentów w ostrym okresie udaru mózgu</i>, [w:] „Udar Mózgu”, nr 7, 2, s. 39-47. 9. Żarski S. (red.), 1970, <i>Zagadnienia patofizjologii wyższych czynności nerwowych po uszkodzeniach mózgu</i>, Warszawa: PZWL. 	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Ćwiczenia – metody diagnozy neurologopedycznej w afazji, programowanie terapii, narzędzia diagnostyczne do oceny sprawności komunikacyjnych w przypadkach różnych zaburzeń mowy wynikających z uszkodzeń neurologicznych – diagnoza różnicowa.	

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Aktywność w zajęciach – przygotowanie dokumentacji w oparciu o literaturę przedmiotu, znajomość metod, narzędzi i procedur postępowania neurologopedycznego.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu:

1. Aktywność na zajęciach.
 2. Zaliczenie teoretycznego kolokwium (uzyskanie co najmniej 51% punktów z kolokwium).
- Poprawy: jednorazowa poprawa kolokwium i zaliczenia praktycznego w trakcie zajęć w semestrze.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	7 godzin
Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	3 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Programowanie postępowania neurologopedycznego
Nazwa w języku angielskim:		Programming of neurologopedic procedures
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Sofia Kamińska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Sofia Kamińska
Założenia i cele przedmiotu:		Nauka programowania procedur diagnostycznoterapeutycznych w przypadku rozmaitych zaburzeń mowy o podłożu neurologicznym oraz umiejętność doboru metodycznych rozwiązań uwzględniając rozpoznaną jednostkę lub współwystępujące jednostki patologii mowy.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student zna objawy i mechanizmy zaburzeń mowy u dzieci i osób dorosłych z uszkodzeniami i dysfunkcjami układu nerwowego, biologiczne podstawy mowy i myślenia. Różnicuje współwystępujące z zaburzeniami mowy zakłócenia wyższych czynności poznawczych (np. agnozje, amnezje), motorycznych (np. apraksje) i fizjologicznych (np. dysfagie, dysfonie) u dzieci i dorosłych z uszkodzeniami układu nerwowego. Zna obraz psychopatologiczny zaburzeń neurologicznych u dzieci i osób dorosłych.	K_W02
W02	Student zna dynamikę narastania zaburzeń językowych w przebiegu neurodezintegracji i neurodegeneracji, zna zasady diagnozy i terapii logopedycznej w przypadkach zaburzeń motorycznych, poznawczych i komunikacyjnych oraz zna kryteria diagnozy różnicowej zaburzeń mowy w przypadku schorzeń neurologicznych u dzieci i dorosłych.	K_W02, K_W05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego

U01	Potrafi przeprowadzać diagnozę różnicową obwodowych i ośrodkowych zaburzeń mowy u dzieci i dorosłych.	K_U01
U02	Uwzględnia wyniki badań specjalistycznych w programowaniu postępowania neurologopedycznego.	K_U09
U03	Dostosowuje procedury diagnostyczno-terapeutyczne do indywidualnych uwarunkowań dziecka i dorosłego z uwzględnieniem wyników badań wielospecialistycznych oraz zmiennych społecznych i klinicznych.	K_U03
U04	Potrafi dostosować procedury do potrzeb pacjenta.	K_U03, K_U12
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Wykorzystuje różne modele systemowej opieki w przypadkach zaburzeń o podłożu nad dziećmi i osobami dorosłymi i jest gotowy do współpracy.	K_K05

Forma i typy zajęć:

Ćwiczenia – 15 godzin, wykład – 15 godzin.

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Postępowanie logopedyczne w poszczególnych zaburzeniach mowy (alalia, afazja, dysartria itp.).

Treści modułu kształcenia:

1. Obraz psychopatologiczny przewlekłych zaburzeń neurologicznych.
2. Ocena neurologopedyczna we wczesnej fazie zdrowienia.
3. Programowanie procedur diagnozy i terapii dzieci i osób dorosłych z zaburzeniami mowy powstałymi na skutek ogniskowych uszkodzeń po ustabilizowaniu się ich stanu klinicznego:
 - zasady diagnozy różnicowej zaburzeń mowy u dzieci i dorosłych z powikłanym przebiegiem procesów chorobowych i wielogniskowymi i/ lub rozsianymi uszkodzeniami mózgu,
 - paradygmat zaburzeń poznawczych, komunikacyjnych i motorycznych w przebiegu schorzeń neurologicznych o różnej etiologii,
 - zaburzenia mowy współwystępujące z objawami zaburzeń poznawczych w przebiegu chorób neurologicznych u dzieci i dorosłych,
 - kryteria wyboru i charakterystyka narzędzi diagnostycznych w ocenie neurologopedycznej dzieci i dorosłych,
 - programowanie terapii neurologopedycznej dzieci i dorosłych.
4. Edukacja i opieka nad osobami z zaburzeniami mowy w przebiegu schorzeń neurologicznych.

Literatura podstawowa:

1. Grabias S., Panasiuk J., Woźniak T., 2015, *Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
2. Marczevska H., Osiejuk, E., 1994, *Nie tylko afazja... O zaburzeniach językowych w demencji Alzheimera, demencji wielozawłowej i przy uszkodzeniach prawej półkuli mózgu*, Warszawa: Energeia.
3. Panasiuk J., 2013, *Sprawności interakcyjne i komunikacyjne jako kryteria różnicowania zaburzeń rozwojowych*, [w:] M. Michalik, A. Siudak, H. Pawłowska-Jaroń (red.), *Interakcyjne uwarunkowania rozwoju i zaburzeń mowy*, Kraków: Collegium Columbinum, s. 81–105.
4. Panasiuk J., 2015, *Rozumieć po ludzku. Od kodu polikonkretnego do hierarchicznego w ocenie i terapii zaburzeń rozumienia*, [w:] M. Błasiak-Tytuła, M. Korendo, A. Siudak (red.), *Rozumienie – diagnoza i terapia*, Kraków: Collegium Columbinum, s. 14–38.

Literatura dodatkowa:

1. Panasiuk J., 2012, *Diagnoza logopedyczna w przebiegu chorób neurologicznych u osób dorosłych*, [w:] E. Czaplewska, S. Milewski (red.), *Diagnoza logopedyczna. Podręcznik akademicki*, Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, s. 263-324.
2. Panasiuk J., 2005, *Diagnoza różnicowa zaburzeń językowych u chorych z uszkodzeniami mózgu*, [w:] M. Młynarska, T. Smereka (red.), *Logopedia. Teoria i praktyka*, Wrocław: Agencja Wydawnicza linea, s. 44-68.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład tradycyjny i multimedialny, analiza dokumentacji.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Analiza konspektów pracy logopedycznej na różnych etapach terapii.

Forma i warunki zaliczenia:

Egzamin. Kolokwium zaliczeniowe z ćwiczeń – modele diagnozy i programowania terapii, znajomość narzędzi diagnostycznych.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godz.
Udział w wykładach	15 godz.
Przygotowanie do kolokwium	10 godz.
Przygotowanie prezentacji	10 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Programowanie postępowania w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka
Nazwa w języku angielskim:		Programming the procedure for early support of child development
Język wykładowy:	polski	
		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Aldona Kocyła-Łukasiewicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Sofia Kamińska
Założenia i cele przedmiotu:		Programowanie procedur diagnostyczno-terapeutycznych w przypadku rozmaitych zaburzeń mowy o podłożu neurologicznym i umiejętność doboru metodycznych rozwiązań uwzględniając rozpoznaną jednostkę lub współwystępujące jednostki patologii mowy.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Zna objawy i mechanizmy zaburzeń mowy u dzieci i osób dorosłych z uszkodzeniami i dysfunkcjami układu nerwowego, biologiczne podstawy mowy i myślenia. Zna obraz psychopatologiczny zaburzeń neurologicznych u dzieci i osób dorosłych, dynamikę narastania zaburzeń językowych w przebiegu neurodezintegracji i neurodegeneracji, zasady diagnozy i terapii logopedycznej w przypadkach zaburzeń motorycznych, poznawczych i komunikacyjnych oraz kryteria diagnozy różnicowej zaburzeń mowy w przypadku schorzeń neurologicznych u dzieci i dorosłych.	K_W02
W02	Różnicuje współwystępujące z zaburzeniami mowy zakłócenia wyższych czynności poznawczych (np. agnozje, amnezje), motorycznych (np. apraksje) i fizjologicznych (np. dysfagie, dysfonie) u dzieci i dorosłych z uszkodzeniami układu nerwowego.	K_W02, K_W08, K_W09

Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Potrafi przeprowadzać diagnozę różnicową obwodowych i ośrodkowych zaburzeń mowy u dzieci i dorosłych.	K_U01
U02	Uwzględnia wyniki badań specjalistycznych w programowaniu postępowania logopedycznego.	K_U06, K_U11
U04	Dostosowuje procedury diagnostyczno-terapeutyczne do indywidualnych uwarunkowań dziecka i dorosłego z uwzględnieniem wyników badań wielospecjalistycznych oraz zmiennych społecznych i klinicznych.	K_U03
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Kontroluje, dokumentuje przebieg oraz efektywność terapii neurologopedycznej oraz wykorzystuje różne modele systemowej opieki w przypadkach zaburzeń o podłożu neurologicznym nad dziećmi i osobami dorosłymi i jest gotowy do współpracy.	K_K03
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia – 15 godzin, wykład – 15 godzin.
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Postępowanie logopedyczne w poszczególnych zaburzeniach mowy.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w teorii i praktyce. 2. Kompleksowe wsparcie terapeutyczne dziecka i rodziny. Diagnoza a program. 3. Rodzaje niepełnosprawności dzieci objętych programem wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. 4. Narzędzia do diagnozy funkcjonalnej dziecka: PEP-3, KORP, Monachijska Funkcjonalna Diagnoza Rozwojowa. 5. Diagnoza logopedyczna dziecka objętego programem WWRD. 6. Konstruowanie programów terapeutycznych dla dzieci objętych programem WWRD. 7. Dokumentacja wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. 8. IPET, WOPFU – opracowywanie przykładowych programów terapeutycznych. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Elszkowska A., Golon A., Raabe K., Krawczyk F., Majcher D., Niklewska-Piotrowska E., Piotrowicz R., Rafał-Łuniewska J. (red.), 2017, <i>Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w teorii i praktyce</i>, Warszawa: ORE (DOI: www.ore.edu.pl). 2. Cytowska B., Winczura B. red., 2008, <i>Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju małego dziecka</i>, Warszawa: Oficyna Wydawnicza Impuls. 3. Cytowska B., Wilczura B., Stawarski A. (red.), 2008, <i>Dzieci chore, niepełnosprawne i z utrudnieniami w rozwoju</i>, Warszawa: Oficyna Wydawnicza Impuls. 4. Franczyk A., Krajewska K., 2010, <i>Program psychostymulacji dzieci w wieku przedszkolnym z deficytami i zaburzeniami rozwoju</i>, Warszawa: Oficyna Wydawnicza Impuls. 5. Serafin T. (red.), 2005, <i>Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole. Poradnik dla organizatorów działań, dla terapeutów oraz dla rodziców</i>, Warszawa: MENiS. 6. Grabias S., Panasiuk J., Woźniak T. (red.), 2015, <i>Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 		

7. Panasiuk J., 2005, *Diagnoza różnicowa zaburzeń językowych u chorych z uszkodzeniami mózgu*, [w:] M. Młynarska, T. Smereka (red.), *Logopedia. Teoria i praktyka*, Wrocław: Agencja Wydawnicza a linea, s. 44-68.

Literatura dodatkowa:

1. Kaczorowska-Bray K., Milewski S. (red.), 2021, *Wczesna interwencja logopedyczna*, Gdańsk: Harmonia Universalis.
2. Zalewska M. (red.), 2008, *Zaburzenia rozwoju dziecka z perspektywy relacji*, Warszawa: Wydawnictwo EMU.
3. Piotrowicz R., 1998, *Wczesna interwencja – podjąć wyzwanie*, [w:] „Biuletyn Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii”, nr 98/2, s. 18-22.
4. Piotrowicz R., 1999, *Wieloprofilowe usprawnianie dziecka z uszkodzeniem mózgu - istota rehabilitacji*, [w:] „Biuletyn Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii”, nr 99/3, s. 21-27.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład tradycyjny i multimedialny, analiza dokumentacji, projektowanie programów terapeutycznych.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Praca zaliczeniowa z ćwiczeń: projekt IPET-u na podstawie diagnozy funkcjonalnej dziecka.

Forma i warunki zaliczenia:

Egzamin.

Projekt zaliczeniowy z ćwiczeń.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godz.
Udział w wykładach	15 godz.
Przygotowanie do kolokwium	10 godz.
Przygotowanie projektu	10 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Zaburzenia orofacjalne a odruchy prymarne – postępowanie neurologopedyczne
Nazwa w języku angielskim:		Orthofacial disorders and primary reflexes - neurologopedic procedures
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Aldona Kocyła-Łukasiewicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Adrianna Urban-Rafałek
Założenia i cele przedmiotu:		Wyposażenie w wiedzę na temat problemów karmienia dzieci z niewykształconymi umiejętnościami pokarmowymi i dorosłych z uszkodzeniami tych funkcji, nabycie wiedzy i umiejętności dot. diagnozy i ćwiczeń sposobów prawidłowego karmienia (żucia, połykania itp.) i wpływu prawidłowo wykształconych odruchów prymarnych.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student ma pogłębioną wiedzę na temat wpływu tzw. czynności prymarnych (karmienia, oddychania itp.) na rozwój mowy, zna zasady diagnostyki czynności prymarnych i odruchów ortofacjalnych oraz postępowania rehabilitacyjnego w zaburzeniach połykania.	K_W02
W02	Student ma wiedzę na temat ograniczeń w rozwoju mowy u dzieci zdrowych i zagrożonych nieprawidłowym rozwojem we wczesnych okresach życia.	K_W02, K_W05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Potrafi przeprowadzać diagnozę odruchów prymarnych u dzieci.	K_U01
U02	Uwzględnia wyniki badań specjalistycznych w programowaniu postępowania neurologopedycznego.	K_U09
U03	Potrafi prowadzić terapię neurologopedyczną u dzieci, analizować i stosować diagnostykę logopedyczną czynności prymarnych i odruchów ortofacjalnych, planować i realizować postępowanie rehabilitacyjne w zaburzeniach połykania.	K_U03
U04	Potrafi dostosować procedury do indywidualnych potrzeb pacjenta.	K_U03, K_U12

Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Student jest dociekliwy w poszukiwaniu nowych rozwiązań diagnostyczno-terapeutycznych i dba o godność pacjenta i respektowanie zasad etyki zawodowej.	K_K05
Forma i typy zajęć:		laboratorium – 15 godzin.
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Anatomia i fizjologia układu nerwowego i narządów mowy, odruchów ustno-twarzowych.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wczesna interwencja, karmienie terapeutyczne dzieci z grupy ryzyka, profilaktyka zaburzeń jedzenia i picia – znaczenie dla rozwoju kompleksu ustno-twarzowego. 2. Ustno-twarzowa terapia regulacyjna wg. koncepcji R. Castillo Moralesa. 3. Integracyjna terapia ustno-twarzowa według Swietłany Masgutowej. 4. Wsparcie dla rozwoju komunikacji, funkcji poznawczych, ocena dojrzałości odruchów ustno-twarzowych OUN. 5. Czynniki wpływające na uszkodzenie narządu żucia w okresie płodowym i pozapłodowym. 6. Odruchy ustno-twarzowe u dzieci. 7. Strategie karmienia, przeciwdziałanie kompensacjom, patologicznym wzorcom przyjmowania pokarmów, profilaktyka awersji pokarmowych. 8. Konsystencja, temperatura i smak potraw dobrany indywidualnie dla dziecka, jego możliwości na danym etapie rozwoju. 9. Diagnoza dystrakcji w procesie jedzenia i picia, zarówno sensorycznym, motorycznym, emocjonalnym jak i żywieniowym. 10. Odżywianie funkcjonalne i karmienie terapeutyczne dziecka z grupy ryzyka – współpraca w zespole – lekarz, dietetyk, neurologopeda. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Czajkowska M., Machoś M., 2019, <i>Ssanie bez tajemnic</i>, GooGoo. 2. Rządźka M., 2019, <i>Odruchy oralne u noworodków i niemowląt: diagnoza i stymulacja</i>, Kraków: Impuls. 3. Skorek E, Rządźka M. (red.), 2011, <i>Profilaktyka i terapia dysfunkcji oddechowych u dzieci</i>, Zielona Góra: Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego. 4. Kaczan T., Śmigiel R., 2012, <i>Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju u dzieci z chorobami genetycznymi</i>, Kraków: Impuls. 5. Pluta-Wojciechowska D., 2015, <i>Zaburzenia funkcji prymarnych i artykulacji. Podstawy postępowania logopedycznego</i>, Bytom: Ergo-Sum. 6. Erin Ross, [EBTA Kongres 2014] WARSZTAT SOFFI: SOFFI Oral Feeding – <i>Wspomaganie karmienia doustnego niemowląt z zaburzeniami żywienia</i>. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Chatoor I., 2009, <i>Diagnosis and treatment of feeding disorders in infant, toddlers and young children</i>, Washington: ZERO TO THREE. 		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Prezentacje multimedialne, praca własna studentów, filmy dydaktyczne.		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		
Efekty będą sprawdzone systematycznie na zajęciach, w całości podczas egzaminu w sesji.		
Forma i warunki zaliczenia:		
Efekty będą sprawdzone systematycznie na zajęciach, w całości podczas egzaminu w sesji.		
Bilans punktów ECTS:		

Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Karmienie kliniczne
Nazwa w języku angielskim:		Clinical nutrition
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Aldona Kocyla-Łukasiewicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Adrianna Urban-Rafałek
Założenia i cele przedmiotu:		Wyposażenie w wiedzę na temat problemów karmienia dzieci z niewykształconymi umiejętnościami pokarmowymi i dorosłych z uszkodzeniami tych funkcji, nabycie wiedzy i umiejętności dotyczących diagnozy i ćwiczeń sposobów prawidłowego karmienia (żucia, połykania itp.).
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student ma pogłębioną wiedzę na temat wpływu tzw. czynności prymarnych (karmienia, oddychania itp.) na rozwój mowy, zna zasady diagnostyki czynności prymarnych i odruchów ortofacjalnych oraz postępowania rehabilitacyjnego w zaburzeniach połykania.	K_W02
W02	Student ma wiedzę na temat ograniczeń w rozwoju mowy u dzieci zdrowych i zagrożonych nieprawidłowym rozwojem CUN i OUN we wczesnych okresach życia.	K_W02, K_W05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U02	Uwzględnia wyniki badań specjalistycznych w programowaniu postępowania neurologopedycznego.	K_U09
U03	Potrafi prowadzić terapię neurologopedyczną u dzieci, analizować i stosować diagnostykę logopedyczną czynności prymarnych i odruchów ortofacjalnych, planować i realizować postępowanie rehabilitacyjne w zaburzeniach połykania.	K_U01, K_U03
U04	Potrafi dostosować procedury do indywidualnych potrzeb pacjenta.	K_U03, K_U12
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego

K01	Student jest dociekliwy w poszukiwaniu nowych rozwiązań diagnostyczno-terapeutycznych i dba o godność pacjenta i respektowanie zasad etyki zawodowej.	K_K05
Forma i typy zajęć:	laboratorium – 15 godzin.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Anatomia i fizjologia układu nerwowego i narządów mowy, odruchów ustno-twarzowych.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wczesna interwencja, karmienie terapeutyczne dzieci z grupy ryzyka, profilaktyka zaburzeń jedzenia i picia – znaczenie dla rozwoju kompleksu ustno-twarzowego. 2. Ustno-twarzowa terapia regulacyjna wg. koncepcji R. Castillo Moralesa. 3. Czynniki wpływające na uszkodzenie narządu żucia w okresie płodowym i pozapłodowym. 4. Odruchy ustno-twarzowe u dzieci. 5. Strategie karmienia, przeciwdziałanie kompensacjom, patologicznym wzorcom przyjmowania pokarmów, profilaktyka awersji pokarmowych. 6. Konsystencja, temperatura i smak potraw dobrany indywidualnie dla dziecka, jego możliwości na danym etapie rozwoju. 7. Diagnoza dystrakcji w procesie jedzenia i picia, zarówno sensorycznym, motorycznym, emocjonalnym jak i żywieniowym. 8. Odżywianie funkcjonalne i karmienie terapeutyczne dziecka z grupy ryzyka – współpraca w zespole – lekarz, dietetyk, neurologopeda. Koncepcja KARMIENIA TERAPEUTYCZNEGO HUMAN TOUCH – spersonalizowane wspomaganie rozwoju dziecka, zwracanie uwagi na potrzebę ciągłego rozwoju kompetencji rodziców i terapeuty przez budowanie pozytywnych relacji, wspieranie fundamentalnej potrzeby i umiejętności patrzenia, obserwacji, empatii i współodczuwania. 9. Mirroring, wielozmysłowe możliwości komunikacji i aktywności własnej dziecka. Nie tylko karmimy, ale przede wszystkim odżywiamy. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Czajkowska M., Machoś M., 2019, <i>Ssanie bez tajemnic</i>, GooGoo. 2. Czajkowska M., Machoś M., 2019, <i>Karmienie piersią, karmienie butelką – karty obserwacji</i>, GooGoo. 3. Czajkowska M., Machoś M., 2019, <i>Sprawdź czy jest gotowe do jedzenia</i>, GooGoo. 4. Rządźka M., 2019, <i>Odruchy oralne u noworodków i niemowląt: diagnoza i stymulacja</i>, Kraków: Impuls. 5. Skorek E., Rządźka M., 2011, <i>Profilaktyka i terapia dysfunkcji oddechowych u dzieci</i>, Zielona Góra: Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego. 6. Kaczan T., Śmigiel R., 2012, <i>Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju u dzieci z chorobami genetycznymi</i>, Kraków: Impuls. 7. Pluta-Wojciechowska Danuta, 2015, <i>Zaburzenia funkcji prymarnych i artykulacji. Podstawy postępowania logopedycznego</i>, Bytom: Ergo-Sum. 8. Erin Ross, [EBTA Kongres 2014] WARSZTAT SOFFI: SOFFI Oral Feeding – <i>Wspomaganie karmienia doustnego niemowląt z zaburzeniami żywienia</i>. 		
Literatura dodatkowa:		
1. Chatoor I., <i>Diagnosis and treatment of feeding disorders in infant, toddlers and young children</i> , Washington, 2009, ZERO TO THREE.		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Prezentacje multimedialne, praca własna studentów, filmy dydaktyczne.		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		
Sprawdzenie wiedzy i umiejętności diagnozowania i ćwiczenia czynności połykania – systematycznie na kolejnych ćwiczeniach.		
Forma i warunki zaliczenia:		
Efekty będą sprawdzone systematycznie na zajęciach, w całości podczas egzaminu w sesji. Student podczas zajęć będzie musiał wykazać się znajomością procedur diagnozowania i postępowania		

terapeutycznego w przypadku zaburzeń karmienia noworodka, niemowlęcia, dziecka, osoby dorosłej z zaburzeniami karmienia.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Neonatologia
Nazwa w języku angielskim:	Neonatology	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Marta Krakowiak
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Aldona Kocyla-Łukasiewicz
Założenia i cele przedmiotu:		Zdobycie przez studentów wiedzy z zakresu neonatologii, a w szczególności informacji dotyczących rozwoju płodu, charakterystyki cech rozwojowych dziecka w okresie noworodkowym i niemowlęcym, problemów wcześniactwa oraz przyczyn wskazujących na zaburzenia/ możliwość wystąpienia zaburzeń w późniejszym rozwoju dziecka.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student ma pogłębioną wiedzę z zakresu podstaw neonatologii i pediatrii – zna metody diagnozy neonatologicznej, pediatrycznej.	K_W04, K_W11
W02	Student ma pogłębioną wiedzę na temat zagrożeń nieprawidłowego rozwoju dziecka w okresie pre- i perilingwalnym.	K_W02, K_W05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Student potrafi dokonać oceny stanu zdrowia dziecka w okresie prelingwalnym.	K_U09
U02	Student umie wykorzystać wyniki badań specjalistycznych w stawianiu diagnozy neurologopedycznej.	K_U01, K_U03
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego

K01	Student jest otwarty na współpracę z innymi specjalistami i rodziną pacjenta, wykazuje się rzetelnością w wykonywaniu zadań zawodowych w stosunku do najmłodszych pacjentów.	K_K05
Forma i typy zajęć:		wykład (15 godzin) i ćwiczenia (15 godzin)
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość rozwoju poznawczego i językowego dziecka, neuroanatomii i neurofizjologii.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe pojęcia w neonatologii. 2. Etapy rozwoju płodu. 3. Czynniki matczyne i środowiskowe wpływające na rozwój płodu i noworodka. 4. Wybrane zagadnienia z psychologii prenatalnej. 5. Ocena stanu noworodka po porodzie. Skala Apgar. 6. Zaburzenia okołoporodowe. 7. Problemy wcześniactwa i hipotrofii. 8. Ocena dojrzałości noworodka. Skale oceny dojrzałości morfologicznej i neurologicznej. 9. Ocena neurorozwojowa. Odruchy noworodkowe. 10. Zaburzenia rozwoju psychoruchowego. 11. Kamienie milowe rozwoju w okresie niemowlęcym. 12. Rehabilitacja w okresie noworodkowym i niemowlęcym. 13. Szczegółne postępowanie z wcześniakiem na Oddziale Intensywnej Terapii i Patologii Noworodka. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Gadzinowski J., Szymankiewicz M., Gulczyńska E., 2014, <i>Podstawy neonatologii. Podręcznik dla studentów</i>, Poznań: Ośrodek Wydawnictw Naukowych ICB PAN. 2. Kornacka M.K., 2003, <i>Noworodek przedwcześnie urodzony – pierwsze lata życia</i>, Warszawa: PZWL. 3. Kornas-Biela D., 2002, <i>Wokół początku życia ludzkiego</i>, Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX. 4. Polin R.A., Yoder M.C., 2015, <i>Neonatologia w praktyce</i>, Warszawa: MediPage. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bałanda A., 2009, <i>Opieka nad noworodkiem</i>, Warszawa: PZWL. 2. Helwich E., 2002, <i>Wcześnieśnik</i>, Warszawa: PZWL. 		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, analiza dokumentów, charakterystyka przypadków.		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		
Efekty sprawdzane systematycznie na zajęciach i podczas kolokwium pisemnego.		
Forma i warunki zaliczenia:		
<p>Warunkiem uzyskania zaliczenia z oceną jest spełnienie każdego z opisanych niżej kryteriów:</p> <ol style="list-style-type: none"> e) przygotowanie do zajęć i aktywność na nich – bieżące ocenianie na zajęciach, f) zaliczenie kolokwium pisemnego: <ul style="list-style-type: none"> • 0–50% – niedostateczny (2,0), • 51–60% – dostateczny (3,0), • 61–70% – dostateczny plus (3,5), 		

- 71–80% – dobry (4,0),
- 81–90% – dobry plus (4,5),
- 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Przygotowanie się do zajęć	5 godzin
Przygotowanie się do kolokwium	5 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	40 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka
Nazwa w języku angielskim:		Early child development support
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Aldona Kocyla-Łukasiewicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Aldona Kocyla-Łukasiewicz
Założenia i cele przedmiotu:		Zapoznanie ze zmianami rozwojowymi, ich uwarunkowania budową, funkcjonowaniem układu nerwowego dzieci, wskazanie specyficznych i niespecyficznych zmian rozwojowych, neurologopedycznych możliwości diagnostycznych i terapeutycznych w zakresie wspomaganie rozwoju małego dziecka.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student ma pogłębioną wiedzę z zakresu rozwoju małego dziecka, zna procedury postępowania neurologopedycznego dzieci z zaburzeniami rozwojowymi, ma wiedzę z zakresu uwarunkowań rozwoju mowy u dzieci zagrożonych nieprawidłowym rozwojem w okresie pre- i perilingwalnym.	K_W04, K_W11
W02	Student zna zasady interakcji i budowania kompetencji komunikacyjnej z dziećmi z uszkodzeniami/ dysfunkcjami CUN.	K_W02, K_W05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U02	Student potrafi ocenić stan dziecka w okresie prelingwalnym.	K_U11
U03	Student potrafi wykonać diagnozę różnicową obwodowych i ośrodkowych zaburzeń mowy.	K_U01, K_U08
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Student ma świadomość swojej wiedzy i jest gotowy do niesienia pomocy dzieciom z zaburzeniami rozwojowymi i ich rodzinom.	K_K01
Forma i typy zajęć:		wykład – 15 godzin, ćwiczenia – 15 godzin.

Wymagania wstępne i dodatkowe:	
Neurologia, neurologopedia, rozwój mowy dziecka.	
Treści modułu kształcenia:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wczesna interwencja terapeutyczna jako działalność diagnostyczno-rehabilitacyjna. 2. Etapy kształtowania się poszczególnych sprawności oczekiwanych rozwojowo u dzieci od 1. m. ż. do 6. r. ż. z uwzględnieniem zmian rozwojowych w zakresie: motoryki małej i dużej, spostrzegania wzrokowego, percepcji słuchowej, mowy, rozwoju zabawy oraz zachowań społecznych i emocji. 3. Kształtowanie się dominacji stronnej. 4. Wpływ dominacji stronnej na rozwój języka, mowy. 5. Wybrane zagadnienia dotyczące uwagi i pamięci. 6. Zaburzenia i zakłócenia rozwojowe – co może zrobić neurologopeda? 7. Standardy postępowania logopedycznego we wczesnej interwencji terapeutycznej. 8. Wczesna nauka czytania (metoda sekwencyjno-symultaniczna). 	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Cieszyńska J., Korendo M., 2008, <i>Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka od noworodka do 6. roku życia</i>, Kraków: Wydawnictwo Edukacyjne Gandalf. 2. Cieszyńska J., Korendo M., 2008, <i>Karty diagnozy. 10 etapów rozwoju dziecka od 4. do 36. miesiąca życia</i>, Kraków: Wydawnictwo Edukacyjne. 3. Cieszyńska-Rożek J., 2013, <i>Metoda krakowska wobec zaburzeń rozwoju dzieci. Z perspektywy fenomenologii neurobiologii i językoznawstwa</i>, Kraków: Wydawnictwo Centrum Metody Krakowskiej. 4. Cieszyńska J., 2003, <i>Metody wywoływania głosek</i>, Kraków: Wydawnictwo Centrum Metody Krakowskiej. 	
Literatura dodatkowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Chrzan-Dętko M., 2012, <i>Wcześniaki. Rozwój psychoruchowy w pierwszych latach życia</i>, Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia. 2. Cytowska B., Winczura B., 2014, <i>Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju małego dziecka</i>, Kraków: Wydawnictwo Impuls. 3. Masgutowa S., Regner A., 2009, <i>Rozwój mowy dziecka w świetle integracji sensomotorycznej</i>, Wrocław: Wydawca - Continuo. 4. Mikler-Chwastek A., 2011, <i>Sprawdzian rozwoju psychoruchowego niemowląt</i>, Gdańsk: Harmonia. 5. Stecko E., 2022, <i>Zaburzenia mowy dzieci – rozpoznawanie i postępowanie logopedyczne</i>, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. 	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Wykład tradycyjny i multimedialny, ćwiczenia – metody diagnozy neurologopedycznej we wczesnej interwencji, programowanie terapii, narzędzia diagnostyczne wczesnego rozwoju dziecka.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Udział w zajęciach – obecność, przygotowanie dokumentacji w oparciu o literaturę przedmiotu, znajomość metod, narzędzi i procedur postępowania neurologopedycznego.	
Forma i warunki zaliczenia:	
Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: co najwyżej dwie nieusprawiedliwione nieobecności na ćwiczeniach i spełnienie każdego z trzech niżej opisanych warunków: <ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywność na zajęciach. 2. Zaliczenie teoretycznego kolokwium (uzyskanie co najmniej 51% punktów z kolokwium). Poprawy: jednorazowa poprawa kolokwium i zaliczenia praktycznego w trakcie zajęć w semestrze.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta

Udział w ćwiczeniach i wykładach	30 godzin
Konsultacje	1 godziny
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	5 godzina
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	36 godziny
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECST

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praktyka zawodowa ciągła logopedyczna/ neurologopedyczna/ gerontologopedyczna a w ośrodkach logopedycznych/ placówkach opiekuńczo-wychowawczych i medycznych świadczących terapię osobom z zaburzeniami mowy spowodowanymi uszkodzeniami OUN
Nazwa w języku angielskim:		Apprenticeship of speech therapy/ neurologopaedics/ gerontologopaedics in speech therapy centres/ care, educational and medical centres providing speech therapies for people suffering from central nervous system damage
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Kamila Bigos
Założenia i cele przedmiotu:		Student zdobywa wiedzę z zakresu zaburzeń mowy spowodowanych uszkodzeniami OUN, a także umiejętności diagnozowania, planowania i prowadzenia terapii logopedycznej/ neurologopedycznej/ gerontologopedycznej osób z zaburzeniami mowy spowodowanymi uszkodzeniami OUN. Student zdobywa praktyczne przygotowania do wykonywania zawodu logopedy/ neurologopedy/ gerontologopedy w ośrodkach logopedycznych/ placówkach opiekuńczo-wychowawczych i medycznych świadczących terapię osobom z uszkodzeniami OUN wpływającymi na zaburzenie lub utratę uprzednio nabytych kompetencji i sprawności językowych i komunikacyjnych. Weryfikacja wiedzy teoretycznej, zapoznanie się z metodami i formami pracy neurologopedycznej z pacjentami w różnym wieku.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01, W02, W03	Zna metody diagnozowania logopedycznego/ neurologicznego, potrafi interpretować wyniki badań tej dyscypliny medycznej.	K_W02, K_W05

W06	Zna zasady programowania, prowadzenia i weryfikacji terapii w przypadku zaburzeń sprawności realizacyjnych i kompetencji komunikacyjnej.	K_W04
W02, W08	Zna organizację oraz specyfikę opieki neurologopedycznej/gerontologopedycznej w różnych ośrodkach i placówkach świadczących terapię osobom z uszkodzeniami OUN.	K_W09, K_W12
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01, U03, U05	Potrafi programować oraz prowadzić terapię logopedyczną/neurologopedyczną/ gerontologopedyczną u pacjentów w różnym wieku we współpracy z innymi specjalistami.	K_U02, K_U07
U01, U02, U03, U08	Dokonuje diagnozy różnicowej umiejętności realizacyjnych i kompetencji komunikacyjnej w zaburzeniu.	K_U11, K_U14
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K02	Jest gotowy do pracy w zespołach interdyscyplinarnych.	K_K02
K04	Wykazuje się rzetelnością we współdziałaniu z opiekunem praktyki w celu poszerzania własnych umiejętności diagnostyczno-terapeutycznych.	K_K07
Forma i typy zajęć:	Praktyka zawodowa logopedyczna/ neurologopedyczna (45 godzin) – ćwiczenia praktycznych umiejętności diagnozowania i terapii, konsultacje, analizy przypadków.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Anatomia i fizjologia układu nerwowego, neurologia, diagnoza różnicowa zaburzeń mowy związanych z zaburzeniem i/ lub rozpadem sprawności językowych i komunikacyjnych.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Obserwacja zajęć specjalistycznych z osobami w różnym wieku (młodzieżą, osobami dorosłymi) – 17 godzin. 2. Organizacja pracy w ośrodkach logopedycznych/ placówkach opiekuńczo-wychowawczych i medycznych świadczących terapię osobom z zaburzeniami mowy spowodowanymi uszkodzeniami OUN. 3. Bezpieczeństwo pacjenta podczas terapii. 4. Współpraca logopedy/neurologopedy/gerontologopedy z lekarzami, pracownikami medycznymi, pracownikami opieki socjalnej. 5. Postępowanie logopedyczne/neurologopedyczne/gerontologopedyczne w ośrodkach logopedycznych/placówkach opiekuńczo-wychowawczych i medycznych świadczących terapię osobom z zaburzeniami mowy spowodowanymi uszkodzeniami OUN. 6. Dokumentacja postępowania logopedycznego/neurologopedycznego/gerontologopedycznego w ośrodkach logopedycznych/placówkach opiekuńczo-wychowawczych i medycznych świadczących terapię osobom z zaburzeniami mowy spowodowanymi uszkodzeniami OUN. 7. Zabezpieczanie i ochrona danych osobowych pacjenta. 8. Analiza przypadku osoby z uszkodzeniem neurologicznym, wymagającego opieki specjalistycznej w związku z zaobserwowanym zaburzeniem/rozpadem kompetencji i sprawności językowych i komunikacyjnych – stworzenie studium przypadku. 9. Opracowanie 10. konspektów odtwórczych. 10. Opracowanie 15. konspektów twórczych. 11. Prowadzenie zajęć logopedycznych/ neurologopedycznych/ gerontologopedycznych z osobami w różnym wieku w wybranym ośrodku/placówce – 25 godzin. 12. Poznanie metod wspierających terapię osób w różnym wieku wykorzystywanych w pracy logopedy/neurologopedy. 		
Literatura podstawowa:		

1. Borkowska A., Szepietowska E.M. (red.), 2000, *Diagnoza neuropsychologiczna. Metodologia i metodyka*, Lublin: wydawnictwo UMCS.
2. Tłokiński W., Milewski S., Kaczorowska-Bray K. (red.), 2018, *Gerontologopedia*, Gdańsk: Harmonia.
3. Kądziaława D., 1983, *Czynność rozumienia mowy. Analiza neuropsychologiczna*, Wrocław: Zakład Narodowy Imienia Ossolińskich Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk.
4. Maruszewski M., 1966, *Afazja. Zagadnienia teorii i terapii*, Warszawa: PWN.
5. Panasiuk J., 2015, *Afazja. Tekst – metatekst – kontekst*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
6. Grabias S., Panasiuk J., Woźniak T. (red.), 2015, *Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.

Literatura dodatkowa:

1. Panasiuk J., 2012, *Diagnoza logopedyczna w przebiegu chorób neurologicznych u osób dorosłych*, [w:] Czaplewska E., Milewski S. (red.), *Diagnoza logopedyczna. Podręcznik akademicki*, Sopot: GWP, s. 263-324.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Praktyka ciągła odbywa się w wybranej przez studenta placówce prowadzącej terapię osób w różnym wieku z uszkodzeniami OUN pod kierunkiem opiekuna praktyki mianowanego przez dyrektora placówki, zgodnie z zasadami sformułowanymi w sylabusie. Student ma prawo do konsultacji z uczelnianym opiekunem praktyk. Uczelniany opiekun praktyk ma obowiązek udzielić studentowi pomocy w rozwiązaniu problemów związanych z realizacją praktyki oraz ma obowiązek kontrolowania procesu realizacji praktyki. W ramach praktyki podejmowane są następujące działania: obserwacja, diagnozowanie, programowanie oraz planowanie zajęć logopedycznych/ neurologopedycznych (opracowanie konspektów zajęć neurologopedycznych – 10 odtwórczych, 15 twórczych) oraz samodzielne prowadzenie zajęć, zapoznanie się ze specyfiką pracy logopedy/ neurologopedy/ gerontologopedy.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Wszystkie efekty będą sprawdzane poprzez ocenę postawy studenta podczas praktyk (zaangażowana/niezaangażowana) oraz ocenę zajęć prowadzonych przez studenta (ocena 2-5), której dokonuje opiekun praktyk z ramienia placówki, w której odbywa się praktyka. Podstawą sprawdzenia realizacji efektów kształcenia jest ocena dziennika praktyk prowadzonego przez studenta i ocenionego przez uczelnianego opiekuna praktyk (ocena 2-5).

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia praktyki jest pozytywna ocena praktyki dokonana przez opiekuna praktyki z ramienia placówki (ocena 3-5). Ostateczna ocena za praktykę jest średnią oceny opiekuna praktyk z ramienia placówki i uczelnianego opiekuna praktyk, który ocenia przedstawiony przez studenta dziennik realizacji praktyki (skala ocen 2-5).

Poprawy: brak możliwości poprawy, w przypadku negatywnej oceny praktyki student powinien odbyć ponownie praktykę.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Liczba godzin praktyk	45 godzin
Samodzielne przygotowanie się do prowadzonych zajęć, przygotowanie konspektów i analizy przypadków	5 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS